NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A 0N4

National Library Bibliothèque Nationale
JUN 2 JUNE 10 1982
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/C/23/1

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 22 (1683) 1982 | NELJAPÄEVAL, 3. JUUNIL — THURSDAY, JUNE 3 | XXXIII aastakäik

Laul on lõppenud ja tänulilled tuuakse avale. Põhja-Ameerika Eesti Meeslaulupäeva kontserdil annab Nelly Hube Toronto Eesti Segakoori lilled Toronto Eesti Meeskoori esimehele Heikki Paarale. Foto — S. Preem

TORONTOS KÕLAS EESTI MEESTE LAUL

Möödunud nädalalõpul kõlas taas võimas meeste laul. Koorid Torontos, New Yorgist ja Baltimorest kogunesid 12. Põhja-Ameerika Eesti Meeslaulupäevale, mille jatkuna peeti ka Eesti Lauljate Liit Põhja-Ameerikas esinduskogu koosolek, kus kõne all oli eelseisev ESTO '84 laulupidu.

Seneca College'i ruumikas „Minkler Hall'is" jäi 29. mail tühjaks vaid väike arv istekohti. (Akustiliselt on saal koorilauluks ebasobiv, kuna häälerühmi siduv kaja puudub täielikult).

Laulupäeva korraldava Toronto Eesti Meeskoori esimees Heikki Paara andis edasi lühikese tervituse kohalviibijaile, mille järele aupeakonsul Ilmar Heinsoo kinnitas mälestumärgid kooride lipuvardaisse ning lühikese sõnavõtuga avas laulupäeva.

KONTSERT

Kava esimese poole raamis ühendkoor esitas: „Eks teie tea" (R. Tobias), „Meeste laul" (E. Võrk), „Kaugel" (H. Känd), „Sind surmani" (A. Kunileid), „Meil aiaäärne tänavas" (K. Türnpu) ja „Hämarik ja Koit" (T. Vettik).

Laule juhatasid järgimööda kolme koori juhid: Erik Veski (New York), Mati Tammaru (Baltimore) ja Charles Kipper (Toronto). Kõik laulud leidsid publikult sooja vastukaja.

Kontserdi esimese poole lõpus New Yorgi Eesti Meeskoor esitas solistkoorina 4 laulu: „Karjase laul" (E. Tubin), mis tuli kordamisele, „Kodukotus" (M. Loite), kus soolo-osi täitsid tenorid Heinz Riivald ja Viido Polikarpus, „Ei usku jäta meie veel" (L. Virkhaus), soolo-osadega bariton Harry Verderi poolt. Kõik laulud teenisid tugeva aplausi publiku poolt.

Kavá teisel poolel esines jällegi ühendkoor lauludega: „Leelo" (M. Saar), „Meie laulame karmi laulu" (J. Aavik); „Jaan läeb jaanitulele" (R. Päts), „Mu süda" (A. Kapp), „Humal" (E. Aav), mis tuli kordamisele, „Oma saar" (J. Simm), bass-bariton Andres Raudsepaga soolo-osades, millest publiku nõudel lauldi viimane salm kordamiseks; „Vabaduse varjutus" (J. Mandre), „Aga üks-kord algab aega" (L. Virkhaus), soolo-osades bariton Harry Verderiga. Lisapalaks lauldi „Hakkame mehed minema" (G. Ernesaks).

Publiku vastuvõtt ilmselt soojenes iga lauluga, väljendudes tugevas ning kestvas aplausis. Teisel poolel lisandus eelpoolmainitud koorijuhtidele veel dr. Roman Toi (Toronto), kes juhatas „Aiut, taiut" ja „Oma saart".

Vajalik klaverisaade oli vaheldumisi Ch. Kipperilt ja E. Veskilt.

Laulupäeva lõpul järgnesid pärjad koorijuhtidele ja rohked lilled kooridele. Lilli tõid lavale noored rahvarõivais neiud „Vana Andrese Koguduse Segakoori" ja „Estonia" segakoori poolt. Eraldi lilled andis Nelly Hubel „Toronto Eesti Segakoori" poolt lühikese tervitusega oma sõpruskoorile, „New Yorgi Eesti Meeskoorile".

Kontsert lõppes ühise Eesti hümniga.

KOOSVIIBIMINE

Samal õhtul toimus Toronto Eesti Majas meeskooride ühine koosviibimine tantsuga. Õhtuse peokava andis „New Yorgi Eesti Meeskoor" oma solistidega.

Tenor Hillar Saareste esitas „Joomalaulu" (Cav. Rusticanast), tenor Heinz Riivaldi laulis Tammeveski

(Järg. lk. 3)

MIKROFONID RIIA TURISTIDE HOTELLIS

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Riias on suurim hotell „Latvija" mõeldud eestkätt turistidele „kapitalistlikult välismaalt". Hotellis on eeskujulik teenindamine ning seda reklameeritakse riikliku turismibüroo „Inturist" poolt.

KGB KUULAB PEALT

Maailmaklassi kuuluvast „eriteenindamisest" selles hotellis aga vaikivad nõukogude turismiprospektid. Läti inimõiguslased on kindlaks teinud, et selles 27 korrusega hotellis on igas toas komplektne kuulamisseadeldis. Kõnede pealtkuulamise keskus asub hotelli kolmandal korrusel selles toas, mis asub tõstukist väljumisel vasakul koridori lõpus. Selles ruumis on helilindiaparaadid, mis registreerivad kõigis hotellitubades külaliste jutuajamised. Kuulamistsentraali kontrollivad KGB-ohvitserid, kes võivad jälgida jutuajamisi hotellitubades ka kõrvaklappidega.

Hotellitubades on üks mikrofonidest installeeritud raadio stereoseadeldise teise valjuhääldajasse. Kui võtta väljuhääldajalt väline kest, võib kindlaks teha, et arvatava väljuhäälduja asemel on suur mikrofon. Et garanteerida kontrollidele paremat „helikvaliteeti", on teine mikrofonidest installeeritud laevalgustusse.

RAADIOSAADETE SEGAMINE

Riias on selle „külalislahke" eriskummalisuse kõrval veel teine tähelepanuväärne „turistide atraktsioon". Selle kohta on eesti, läti ja leedu inimõiguslaste kaudu saabunud läände üksikasjaline materjal. Linnas ja selle ümber on viimase kahe aasta jooksul püstitatud 50 suurt saatemasti. Nende ülesandeks pole raadiosaadete kiiritamine, vaid lääne raadiosaadete segamine. Need kuuluvad suurde segamissaatjate võrku, mis kulgeb üle kogu N. Liidu ja tema poolt okuperitud maade. Keskne juhtimistsentraal nende kogusummas 2500 saatja jaoks asub Moskvas. Nende segajatega püütakse sumbutada „Radio Free Europe", „Radio Liberty", „BBC", „Voice of America" ja „Deutsche Welle" saateid. Saatemastid on kergesti tuntavad oma eriliste anteenide poolest. Üks osa Riias paiknevatest segajatest katab lärmiga saateid Poolasse.

Balti ja nõukogude inimõiguslaste andmeil lähevad need segamissaatjad, kus tegevuses tuhandeid inimesi, riigile aastas umbes 150 miljonit dollarit maksma.

-kk

Uus kõvakäeline KGB ülem

Yuri Andropovi järglaseks pärast tema määramist kommunistiku partei ülemnõukogu peasekretäriks, ülemnõukogu presiidium nimetas KGB ülemaks Vitaly Fedorchuki, Ukraina päritoluga, ning suurte kogemustega KGB Ukraina piirkonna juhi. Fedorchukki peetakse eriliseks eksperdiks sõjalise vastuluure organiseerimise alal.

Välisvaatlejatele Moskvas oli Fedorchuki määramine KGB juhi kohale suureks üllatuseks, kuna ta oli üldiselt vähetuntud isik. Arvatakse, et Fedorchuki määramisega KGB juhi kohale püütakse KGB hoida eemal poliitikast, eriti siis kui tuleb uue N. Liidu presidendi valimine. Võimalik, et temale e taheta anda kaasarääkimiseõigust presidendi valimisel.

LECH WALESA UUES ASUKOHAS

Vangistatud Poola „Solidaarsuse" juht Lech Walesa on viidud Varssavi lähedalt uude asukohta, kusagile N. Liidu piiri lähedale. Seal olla temal rahulikum mõtelda oma kavatsuste üle ja korjata metsas seeni. Kokkusaamisi temaga võimaldatakse ainult abikaasale koos lastega ja Poola katoliku kiriku pea volinikele. Poola hunta liikmeid häirib, et Lech Walesa ei taha valitsusega läbirääkimistesse astuda ilma, et tema lähemad kaastöölised „Solidaarsuse" juhatusest selle juures ei oleks.

INGLASED NÕUAVAD ALISTUMIST

Port Stanley on ümberpiiratud ja inglased nõuavad alistumist. Nädala algul maabus inglaste 3500 meheline dessant lisaks varem opereerivatele langevarjuritele, soomusmasinatele ja suurtükiväele, mis võttis positsiooni linna ümbritseval kõrgendikul.

Möödunud nädalal kindlustati Port San Carlose sillapead. Toodi järele varustust, suurtükke, tanke ja õhutõrje relvi. Kolmapäeval murti välja sillapeast kahes erinevas kolonnis, et Falklandi saarte pealinna Port Stanleyd vallutada.

Lõunapoolne kolonn, mille moodustas langevarjurite rügement, ägedas võitluses vallutas Port Darvini ja Goos Green asula. Võeti 1400 vangi. Port Darvini vallutamisel sai surma langevarjurite „Punase Kuradi" (Red Devils) pataljoni ülem, kolonel Herbert Jones. Kohe pärast Port Darvini vallutamist langevarjurid jätkasid edasitungi Port Stanley suunas ja sattusid kordkorralt tugevamale argentiinlaste vastupanule. Port Stanley kaitseks argentiinlastel on 5000 meest, nendest suurem osa hea sõjalise väljaõppega.

Põhjapoolse kolonni moodustasid kuninglikud mereväe sõdurid. See kolonn liikus Port Stanley suunas ja soisel maastikul leidis nõrka vastupanu. Tõsisemat vastupanu argentiinlased avaldasid Douglas asunduse ja Teal lahe suudme juures.

(Järg. lk. 3)

Esmaspäeval, 14. juunil kell 8 õ. St. Paul's Anglican Church'is, 227 Bloor St. E. (2 tänavat idapool Bloor—Yongi allmaaraudteejaama) Balti Liidu korraldusel

KÜÜDITAMISTE 41. AASTAPÄEVA

MÄLESTUSAKTUS

KÕNELEB parlamendiliige ja end. minister Hon. MICHAEL WILSON. Muusikalises osas esinevad „ESTONIA" SEGAKOOR DR. ROMAN TOI juhatusel, läti ja leedu koorid.

EESTLASI PALUTAKSE KÜÜDITAMISTE MÄLESTUSAKTUSEST ARVUKALT OSA VÕTTA.

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas

Seitse Kunsti

Kunstinädal Seedriorul kultuurisõpradele ja kunstihuvilistele

15. — 22. augustil

Maalimine ja joonistamine ☆ Raku keraamika ☆ Dzhäss ja rokk ☆ Akordeoni ja kandleõpetus ☆ Eesti keel ja eesti lava ☆ Lühinäidendid ☆ Traditsiooniline ja stiliseeritud rahvatants ☆ Rütmline võimlemine ja dzäss-tants ☆ Foto ja video ☆ Rahvarõivad — kanga- ja vöökudumine. ☆ Niplispits ☆ Ja — elukunst.

JUHENDAJAD: Kristi Allik, Ants Elken, Ingrid Heinmaa, Evelyn Koop, Felix Koop, Alfred Kuus, Maie Landra, Abel Lee, Armas Maiste, Arvo Pärt, Rain Rebas, Oss Timmas, Härnald Toomsalu, „Triinu", Rutt Tulving, Arved Viirlaid, Edgar Väär, Asta Willmann.

Administratsioon	Märt Pihl	881-4405
Registratsioon	Alar Laanes	226-6128
Informatsioon ja kontaktid	Mart Laanemäe	977-5825
Programm	Stella Kerson	259-9779
Sekretär	Anita Nippak	444-7158

Küsige informatsiooni voldikut Eesti Abistamiskomiteest.

Rahvusvahelised (külalisena soome I div. Politsei Palliklubi meeskond)

võrkpallimängud

Esmasp., 7. juunil PPS — Scarboro Satellites, teisip., 8. juunil PPS — York Yeomen. Algus kl. 7.30 õ. York University Tait McKenzie Bldg. Piletid ($2.00) müügil „Meie Elu" talituses, uksel või telefonil 757-9516.

Eesti Pensionäride Klubi Torontos

tähistab pühap., 13. juunil algusega kell 1.30 p.l. Eesti Maja saalides

NEW HORIZONI 10-DAT AASTAPÄEVA

Avakõne: AUPEAKONSUL ILMAR HEINSOO

Mitmekesine eeskava ☆ Loterii ☆ Käsitööde näitus ja müük

Vaba sissepääs ja kohvi. **Korraldav toimkond**

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissepääs: Madison Avenue — Spadina juurt

LOENG VALGUSPILTIDEGA

Vana-azteeki ja maya kultuur ja kunst

Dr. VIRVE PIHO — Antropoloogia Inst., Mexico

Teisip., 8. juunil kell 7.30 õ.

☆

LOENG

Prof. REIN TAAGEPERA — Californiast

Kus venelased Eestis asuvad?

Andmeid asulate ja rajoonide kaupa.

Teisip., 22. juunil kell 7.30 õ.

Tallinna Festivali programm

NELJAPÄEV, 17. JUUNIL avatud kell 18.00

☆ Avamine — H. Jõe ☆ Miss Tallinn ☆ „Tarkus" orkester

REEDE, 18. JUUNIL avatud kell 18.00

☆ Talentide õhtu ☆ „Orpheus" orkester

LAUPÄEVAL, 19. JUUNIL avatud kell 16.00

☆ Mr. Tallinn ☆ „Orpheus" orkester

PÜHAPÄEVAL, 20. JUUNIL avatud kell 16.00

☆ „Orpheus" orkester

Kõigil neil päevadel esinevad:

„KUMA" laulugrupp Baltimorest, „KUPPARI" Montreali rahvatantsijad, „KUNGLA" rahvatantsijad, „KALEV ESTIENNE võimlejad, Kai Kääridi tantsutrupp, „Ritmika" võimlejad, „Positiivsed mehed", „Rahvapillide" orkester, „Kanneldajad" Alfred Kuus & Peeter Laaniste, Andres Tamm, Andrus Aruvald, Tiit Koplimägi ja Christina Greenbaum, Heino Arvo, Evi Valge, Heidi & Linda Laikve, ja mitmed teised.

Igal õhtul on laskmine (Arvu Oiling 255-0783), male (Lembit Joselin 698-4426 või Valdeko Pikkand 621-6132), filmid, loengud ja väljapanekud. ☆ Passid eelmüügil: Pokos, Rooneems, Abistamiskomitees ja Meie Elu talituses, $5.00, uksel $6.00. ☆ Informatsiooniks helistada Peeter Vilde 481-2120, Jaak Järve 766-6910.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly.
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 — Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951.

•

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h. -5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l. „MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $34.00, 6 k. $18.00, 3 k. $13.00; USA-sse — 1 a. $37.00, 6 k. $20.00, 3 k. $14.00; Ülemeremaadesse: 1 a. $42.00, 6 k. $21.00, 3 k. $14.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $23.40, 6 k. $11.70. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. $13.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $48.30, 6 k. $24.15.

Üksiknumber —.65¢.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $5.00, tekstis $4.50, kuulutuste küljel $4.25.

SÕDA LOODUSNÄHTENA

Falklandi kaljukünigaste pärast puhkenud verine sõda nõuab tarbetult rasket hinda inimelude ja moodse sõjavarustuse näol. Sõjavõitluste vahekorras oleva Inglismaa ja Argentiina vahekorrad jäävad aastateks pingeliseks ka siis, kui sõda on kord üle.

Ei kumbki vastastest ei vaja praktiliselt neid saari, sest need kõlbavad ainult lambakasvatuseks. Kuna kliima on karm ja maapind vilets, siis pole sinna asunikke saabunud enam kui 1800 ja sedagi ei teata, millisel põhjusel. Suurem osa asukaid on arvatavasti muust maailmast pettunud, kes otsisid loodusidülli ja rahu. Ootamatult sattusid nad lahingmüra sisse.

Kuid mängus on elulselt see kõige tühisem asi: vastaspoolte prestiish, mis endisel ajal viis duellini. Vahe on ainult selles, et duelleerijad lasksid üksteist ise. Moodsad poliitilised duelleerijad saadavad enda eest tulle sõdurid.

Prestiishiküsimused oleksid aga lahendatavad teisiti. Kuna ei Inglismaa ega Argentiina ei tee nende saartega midagi, oleks õige tee need saared ära kinkida neile, kellel ei ole jalgealust. Neid rahvaid, kes on oma kodumaa kaotanud pärast Teist maailmasõda, on rohkem kui meredes saari. Tuleb vaid leida kodutu rahvusgrupp, kellele saared üle anda selle rahvusgrupi juhtimisel ja teiste rahvaste esialgse protektoraadi all. Mõlemale võitlevale maale oleks see auväärne tegu, vastaste au oleks päästetud, sõda lõppeks ja üks rahvas saaks oma territooriumi ja elupaiga.

Eeltoodu oleks üks idüllilisemaid ja idealistlikumaid lahendusi Falklandi tüülile ja see võiks lõpetada tarbetu verevalamise. Kuid antud olukorras, kus võitlused käivad, on vähem tähtis, kes Falklandi suudab omale sällitada. Hoopis tähtsamad on tulemused rahvusvahelises peres.

Ladina-Ameerika on suure rahvaarvuga kontinent. Isegi suurriikide reshimid, nagu Argentiinas ja Brasiilias on kaugel demokraatlikest arusaamadest. Nende majandus kaootiline ja inflatsioon elanikkonda kahjustav. Väliskaubanduse alal on nad tehniliselt arenenud maadega mittevõistlevad. Nende poliitiline prestiish on tsiviliseeritud maailmas alla keskmise.

Isegi Venetsueela ja Mehhiko vaatamata oma õlitoodangule ei ole sotsiaalselt vajalikule olukorrale jõudnud. Kuid Panama poolsaar on täis pisiriike, kus reshiimid pole suutnud end konsolideerida ja isegi oma kodurahu saavutada. Kuid nad on kõik ladina maad ja selle teadmise tõttu valitseb neil omavaheline kokkuhoid, kuid sisemiselt on nad võitlusagoonias.

Nii ongi tunnuseid, et mitmed Ladina-Ameerika maad püüavad toeta da Argentiinat: Venetsueela, Peruu, Brasiilia, Panama ja võimalikult teised. Inglastel on selleks tõendeid.

Kui Argentiina saab välisabi, veel üks osa Inglise laevastikust aetakse põhja, eriti kui lennukite emalaevad saavad kannatada, siis tähendab see seda, et Inglismaa ei suuda Falklandi üle võtta. Jääb Inglismaa oma ettevõtte juurde, peab ta lisavägesid juurde tooma ja asuma Argentiina päristerritooriumi ründama. See võimalus on olemas ja keegi ei taha seda.

Juba nüüd on USA end eraldanud Ladina-Ameerika maadest oma varustusabiga Inglise laevastikule. Ameerika riikide organisatsioonis on USA-d juba tituleeritud vaenlasena ja veelgi halvem, reeturina. See lõhe kestab paljuid aastaid ka siis, kui sõda Falklandi pärast on lõppenud.

Kuid Inglismaal on oma probleemid ja Euroopa ühisturu maadega, mis on olnud rohkem kui tagasiholdlikud soovitud sanktsioonide rakendamisega Argentiina vastu. Inglismaal on õigus Falklandi peale ja Argentiina on agressor. Kuid mis on poliitiliselt õige: kas Chamberlaini järelandlikkus omalajal Münchenis või „raudsel daamil" Thatcheril peaministri järglasena nüüd?

Thatcher äsja märkis: Briti peaministri laua taga ei istu Chamberlain, vaid istub Thatcher. Chamberlain on ajalooliselt hukka mõistetud. Thatcherile on aplodeeritud. Ometi on Inglismaa uuesti sõjas ja jääb küsimuseks, milline aktsioon on õige. Vastust kusagilt ootamata, peab tunnistama, et sõda on nagu paratamatus: kui ta on õhus, siis ta ka tuleb.

V.

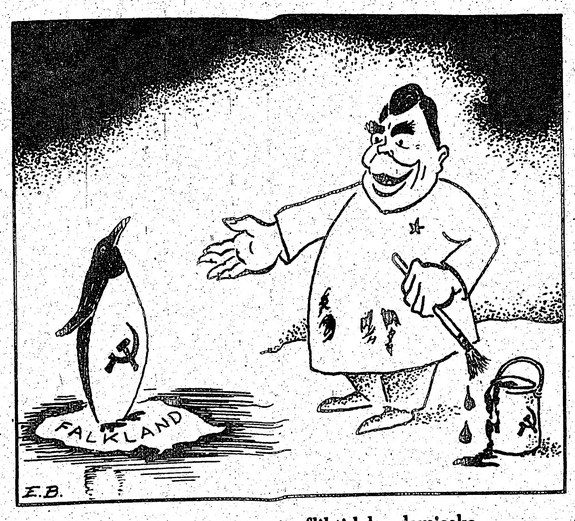

See on minu ettepanek konflikti lahendamiseks . . .

FALKLANDI SAARTE KONFLIKT JA BALTI RIIGID

„Vallutades jõuga Falklandi saared, rikkus Argentiina kaks tähtsat rahvusvahelist printsiipi: Keeld kasutada jõudu väeldavate ja otsustamata poliitilistes küsimustes — põhimõte, ilma milleta ei ole mingit korda rahvusvahelises elus ja teiseks — enesemääramise õigust, mis on moodsa rahvusvahelise ühiskonna alus", kirjutas Harvardi Ülikooli professor Stanley Hoffmann New York Times'is 7. mail 1982 a. Just samuti nagu Nõukogude Venemaa valutas sõjaise jõuga 17.—21. juunil 1940 aastal Eesti, koos Läti ja Leeduga, rikkudes samuti neid eespool nimetatud mõlemaid rahvusvaheliste suhete printsiipe. Argentiina on vähemalt aus, tunnistades et ta saatis oma väed ja okupeeris Falklandi saared, kuna Venemaa häbematult katsub oma musta tegu varjata, püüdes maailmale valetada, nagu Eestil, Lätil ja Leedul tekkisid peades ühekorraga üks „tore" idee, ühineda tuntud Rahvaste vangla Venemaaga, tehes „ühinemise" rahvusvahelisel foorumil naerualuseks, sest kas vanglasse keegi ise vabatahtlikult läheb.

Kuidas Venemaa jõuga vallutas Balti riigid, see on kirja pandud C.J. Kersten'i komisjoni aruannetes Ameerika Kongressile 1954 aastal ja seda võib lugeda Moskvas väljaantavas ajalehes Pravda's, vallutamise ajal trükitud lehe numbritest.

Veel rohkem, Ameerika Valitsuse State Department andis välja erilise bülletääni riigisekretäri kohustetäitja Welles'e allkirjaga Balti riikide jõuga vallutamise ajal Venemaa poolt (ajalehtedele anti see avaldamiseks 23. juulil 1940 a.), milles on öeldud: ... Kolm väikest Balti vabariiki on meelega ette kavatsetult hävitatud ühe nende tugevama naaberriigi (Venemaa) poolt ... Ameerika rahvas on vastu röövellikule tegevusele, vaatamata sellele kas sel on läbi viidud jõu kasutamisega või jõu ähvardusega ... Samuti (Ameerika rahvas) on samamoodi vastu igasugusel kujul sekkumisse ühe riigi poolt, ükstapuha kui tugev ta on, teise riigi siseasjadesse, olgu see teine riik nii nõrk kui tahes ...

Falklandi saarte elanikkond on väikearvuline ja Argentiina on suur riik, selle pärast Inglismaa nõudis enesemääramise õigust Falklandi saarte elanikele, otsustada ise oma saatuse üle. Argentiina tuleb jõuga saartele ja käseb ingliskeelt kõnelevaid saare elanikke üle öö muutuda argentiinlasteks, kes räägivad hispaania keelt. Just nagu allaheidetud eestlastele„ lätlastele ja leedulastele Venemaa sunnib peale oma vene keelt, eesmärgiga venestada vallutatud Balti rahvaid ja nende maad võtta siis venelastele pärisomandusek ...

BALTI RIIKIDE ANASTAMINE

Falklandi saarte konflikt toob taas esile Eesti ja kahe teise Balti riigi anastamise ja kuni käesoleva ajani nende maade okupeerimise venelaste poolt. Atlandi Deklaratsiooni järgi kõik okupeeritud riigid pidid tagasi saama nende endise iseseisvuse. Seda said ka kõik teised okupeeritud riigid, väljaarvatud Balti riigid, sest Molotov-Ribbentrop'i lepigu ühe salaklausliga Hitler lubas Eesti, Läti ja Leedu Venemaale ja venelased peavad praeguse ajani seda Hitleri kuulsat otsust pühaks, mida muuta ei tohi.

„Üks näide sellest imelikust olukorrast", ütles Inglise ajaloolane Herbert Butterfield 20 aastat tagasi ühes Ameerika ülikoolis, „on vabaduse kaotus Ida-Euroopa maades ja Balkanil. Need olid alad, millede vabadus oli peaasi ja mille eest alustati I ja II maailmasõda." Ajaloost teame, et ainult toorest jõudu oma eesmärkide saavutamiseks kasutasid järgmised impeeriumid: Hispaania, Saksamaa, Venemaa ja Jaapan. Hispaania, Saksamaa ja Jaapani impeeriumid on kõik kadunud. Ainult Venemaa keskaegne koloniaal-impeerium, uue nime varjus, on säilunud. (Peab meeles pidama, et Argentiina on üks järeljäänud võsuke endisest Hispaania impeeriumist).

Eestlased said tunda I-ses ja II-ses maailmasõjas saksa okupatsioone. Saksamaa pani kõik lootused mõlemates maailmasõdades toore jõu kasutamisele. Kui kõik oleks nii läinud nagu Saksamaa ülemjuhatus kalkuleeris, sakslased oleks saavutanud siis ka oma eesmärgid. Aga saatus mängis vingerpussi ja Saksamaa kaotas II-ses maailmasõjas, kuna tema aatevend ja lepingukaaslane Venemaa jäi võitjate kilda, kes kasutab edasi tänapäevani ainult toorest jõudu.

Ameerika liitumine Inglismaaga Argentiina vallutuse vastu tuli sellest, et Argentiina „hunta" üldse ei osanud näha ajalugu, kus praegu au sees Inglise, Ameerika ja teiste Lääneriikide poolt need eelpool nimetatud printsiipid, mida Argentiina on rikkunud. Kui väikeriik Iisrael või keskmise suurusega Argentiina haaravad oma sõjavägedega teiste riikide osasid, siis Ühendatud Rahvaste julgeolekunõukogu kohe nõuab okupeeritud aladelt vallutaja vägede väljaviimist. Aga samal ajal kui Suur-Venemaa on vallutajana haaranud ja kõige metsikumal viisil iseseisvad Balti riigid, endise Rahvasteliidu täisõiguslikud liikmeid, siis New Yorgis, UN-i peahoones, ei teata sellest midagi.

AINULT TOORES JÕUD

„Me ajame asju „huntaga" ja nii kaugele, ma rõhutan nii kaugele, seal ei ole mingit muud arusaamist, kui et nad saavad aru ainult toorest jõust", rõhutas hiljuti Inglise sõjaminister John Nott ja rõhutas edasi: „Kokku leppida vaherahuks, ilma Argentiina vägede saarelt välja tõmbamata, on nagu jätta murdvarastele kõik röövsaak." See Nott'i ütelus on maksev ka venelaste kohta Balti riikide osas: Venelased pärast sõja lõppu pole lahkunud oma okupatsiooni-vägedega Balti riikidest, vaid on sinna jäänud oma röövsaaki nosima.

Kui nüüd Inglismaa ajab ainult toorest jõudu kasutajad murdvargad Falklandi saarelt minema, siis tuleks ka sama meetodit kasutada, et Balti riikidesse jäänud murdvarastest lahti saada.

Inglismaa näitas nüüd Falklandi saartega kuidas sellistest „jõuga maade vallutajatest" võib lahti saada. Hiljutine „London Times'i" juhtkiri ütles: „Meie (inglased) oleme nüüd kõik Falklandi saare elanikud." Sellel juhtkirjal on veelgi laiem tähendus: Eesti, Läti ja Leedu rahvas ja kogu Ida-Euroopa ikestatud rahvad tahavad olla Falklandi saare elanikud, sest selle saare okupatsioon võõraste vägede poolt on lõpule lähenemas ja ida-eurooplased tahavad ka vene okupatsioonidest lahti saada.

KAIKAS

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE
HOGAN GM
Chev Olds Limited
5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9
PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716

Vastatud küsimused (2)

MIKS LÄÄNE KAPITALISTID TOETAVAD MOSKVAT?

Kõigis ajalooraamatuis piiütakse näidata, et kodusõja hävitustöö tagajärjel olla kogu Venemaa tööstus seisnud varemeis pärast õnnestunud revolutsiooni. See välde on absurdne, ütleb professor Sutton oma loengus. Mitte tööstus ei seisnud varemeis — välja arvatud mõned purustused Petrogradis — vaid tööstusi varemalt kälgus pidanud kesk-klassist olid järele jäänud varemed. Ka olid paljud insenerid, tehnikud ja käitiste juhtkond maalt välja rännanud, kuna nad olid antibolshevikud. Niisiis tööstused seisid, kuna polnud kedagi kes oskaks neid uuesti käiku rakendada.

Alates 1920-ndaist aastaist hakkas Venemaale ilmuma välismaiseid firmasid, pakkudes tehnilist abi ja võttes vastutasuks 300—400 mitmesugust kontsessiooni. Need olid peamiselt USA ja Saksamaa firmad, aga ka sakslaste omad olid ühendatud suurte USA korporatsioonidega. Sellega pandi algus nüüd juba punase Venemaa ehk N. Liidu majanduslikule arengule. Prominentsemate firmade hulka kuulusid Westinghouse, General Electric, Ford ja Standard Oil, kellede tehnilise abistamise lepingute ja kontsessioonide mõjul mitmeid aastaid kasutamatult seisnud Venemaa vabrikud nüüd taas produtseerima hakkasid. Kaks kuulsamat nime sellest ajast on Everell Harriman, kes omas kontsessiooni mangaanile Gruusias; ja Armand Hammer, kelle isa Julius Hammer oli samal ajal Ameerika kommunistliku partei täidesaatev sekretär. (Sama Armand Hammer on praegu Occidental Petroleum Corp. president, milline on üks seitsmest maailma suurimast õlifirmast. Temast on küllalt sageli kuulda olnud, eriti ta sagedaste Venemaa-reiside puhul. Aga vähesed teavad, et tema firma peakorter asub Moskvas!)

NÕUKOGUDE „PROGRESS" EESKUJUKS

Nii tuligi, et N. Liit oli suuteline üle elama oma esimese aastakümne ja isegi kosuma selle vältel, tänu Ameerika ja Saksa suurfirmade toetusele ja abile. Tollane USA State Department oli säärasele toetamisele tegelikult vastu ja soovis, et N. Liit oleks jäetud omapead enda majandust arendama. Arvestati õieti, et N. Liit võiks tulevikus kujuneda suuremaks vaenlaseks USA-le ja ei tahetud midagi ette võtta, mis võiks sellele vastasele jõudu juurde anda. Aga soovid ja kained hinnangud jäid sinnapaika ja USA ärimehed võisid tegutseda enam-vähem takistamatult tolle tulevikuvaenlase üles ehitamisel.

Aastaks 1928, N. Liit lääne ärimeeste toetusel oli saavutanud varema tsaaririigi 1913. a. toodangutaseme. Nõukogude plaanijad hakkasid välja mõtlema viisaastakuid. Aga Ameerikas algas nüüd, eriti 1930. a. paiku, massiivne propaganda-kampaania, milles kiideti üles N. Liidus toimunud „progressi". Seda suurt sotsialistlikku eksperimenti seati eeskujuks Roosevelt'ie, mida viimase „New Deal" võiks järgida ... Et kuidas sotsialistlik ühiskond olla suuteline läbi viima igasuguseid imetlusväärseid tegusid, millistega eraettevõtlusele põhinev ühiskond iialgi hakkama ei saaks ... Ja et eraettevõtlusele rajatud süsteem lihtsalt ei tööta välja, et selle päevad olla loetud parimalgi juhul ! (Kui need sõnad ja laused tunduvad lugejale kuidagi tuttavaina, siis tuletaksin meelde, et just neidsamu on mitmeil kordadel kasutanud ka meie peaminister Trudeau oma avalikel sõnavõttudel ... Aga käsilolnud kirjeldus pärineb siiski aastast 1930, enam kui pool sajandit tagasi!) — Niisuguseid väljendeid kasutasid tollal sotsialist Normann Thomas ja hilisem president Roosevelt, aga ka „korporatsioon-sotsialistid". Bernhard Baruch ja General Electric Corp. president Swope — reeturid eraettevõtluse ideele, milline neid endid ülima heldusega kohelnud.

VIISAASTAKUD

N. Liit on äkitselt saavutanud massiivse kapatsiteedi esimese ja teise viisaastaku vältel, 1920-date aastate lõpul ja kogu 1930-da aastakümne kestel. Millest ajalugu vaikib on see, kuidasmoodi ta selle saavutas. Loomulik mõistus üksi ütleb, et ei ole võimalik, et üks kõigest moodsast arengust kaugele tahajäänud maa hakkab ühe korraga ehitama moodsaid terasevabrikuid ja autotehaseid. Esimese viisaastaku plaanides ettenähtud konstruktsioonid ehitati peaaegu täielikult välismaiste suurfirmade poolt: General Electric, Ford, Dupont, Foster-Wheeler, Douglas Aircraft, Universal Oil, Badger, Coppers, RCA, Pratt &Whitney, Hercules, United Engineering, McKee Corp., MacDonald Engineering — ja veel palju teisi suurettevõtteid olid 1928 ja 1933 aastate vahepeal kommunistlikku N. Liitu üles ehitamas! Ja nende poolt Venemaal konstrueeritud tööstused olid palju suuremad kapatsiteedilt ja ka tehniliselt kaugemale arendatud kui nood, mida nad ehitanud kuhugile mujale maailmas.

Teine viisaastak 1930-da aastakümne teisel poolel oli ette nähtud kogu selle moodsa tööstuse käiku rakendamiseks ja produktsiooniks. Aga ka esimese viisaastaku plaan ise ei olnud mitte venelaste eneste poolt sepitsetud GOS-plaan, milline oli osutunud võimatuks. Lõpliku ja tegelikult kasutusele võetud plaani koostajaks oli Albert Kahn'i industriaal-arhitektide firma Detroidis.

Ameerika firma United Engineering ehitas N. Liidule 1930-date aastate alul vabriku, milline oli suuteline produtseerima kõige pikemaid alumiiniumiplaate kogu maailmas! See oli suure tähtsusega üleni-metal list lennukite konstrueerimisel, milline tehnika oli tollal oma algstaadiumis. General Electric ehitas venelastele turbiinide-vabriku, 2½ korda suurem kapatsiteedilt kui samalaadne tehas Schenectadys, USA. Ka ehitati venelastele kolm hiiglaslikku traktoritehast, nii et sovetid võisid nüüd toota rohkem Caterpillareid ja Internationale kui samad firmad suutsid välja lasta USA-s.

☆

Kogu maailmas ikka veel usutakse, et venelased said kõige sellega hakkama omal jõul — ja „partei targal juhtimise ...", sest nõndaviisi seletab seda kõikjal „ametlik tõeversioon". Tegelik tõde on aga see, et venelaste osa kogu asjas oli minimaalne, et konstruktsioonide loojaiks oli lääne eraettevõtlus. Selle hind: need miljonid venelased, kes pidid surema nõukogude sunnitöölaagreis. Aga kas needsamad Ameerika firmad olid sellest tõsiasjast üldse teadlikudki? Jah, nad olid teadlikud, ütles professor Sutton. Nad valetasid jultunult kui nad ütlesid, et N. Liidus polevat mingeid sunnitöölaagreid. Selle kõige kohta on olemas dokumentaalset tõendmaterjali. Nende insenerid Venemaal avaldasid protesti, aga neil kästi omad suud kinni pidada ja mitte midagi ütelda. Ameerikas valitses tollal depresioon ja töökohti oli vähe saadaval, nii nad siis ka käsu kohaselt vaikisid!

Aga sellised on meie kombed siinses maailmas. Need on ikkagi Harrimanid ja Hammerid, Morganid ja Rockefellerid, keda imetletakse ja kelledele aplodeeritakse. Aga need kes taotlevad allasurutuilegi inimväärset kohtlemist ja kes esitavad faktilist tõde diktatuuri üle, neid ainult solvatakse ja süüdistatakse. Ja akadeemikud jooksevad üksteisest kas või üle, et aga sedasama müüti edasigi levitada.

„NEW DEAL"

1930-date aastate alul Bernard Baruch, G.E. president (Swope) ja nende mõttekaaslased olid küll ametis N. Liidu viisaastaku ehitamisega, aga nad ei jäänud passiivseiks mujalgi. Nii ka Rooseveldi „New Deal" ei olnud mitte tema ja ta nõuandjate omalooming, vaid sellegi autoriks oli Swope. Herbert Hooveril oli õigus, kui ta nimetas seda fashismiks; sest Rooseveldi „New Deal" ei olnud tõesti midagi muud kui fashism, samal joonel nagu Mussolini Inkorporeritud Riik. Baruch ja Swope mõlemad, kuigi ehitamas üles N. Liitu, olid samal ajal väga aktiivsed Roosevelti edutamisel, tema heaks kirjutamisel ja finantseerimisel. Aga samal ajal nad oli aktiivsed ka Hitledi edutamisel! Roosevelt ja Hitler mõlemad pääsesid võimule 1933. a. alul. On olemas dokumentaalseid tõendeid sellest, väljaspool igasugust kahtlust, et suurte korporatsioonide poolt annetati natside parteile Saksamaal suuri rahasummasid. Erilist tähelepanu väärib, et suur osa neist rahadest olid suunatud Rudolf Hess'i poolt opereeritud „poliitilisse kuludefondi". (Kas sellepärast peabki Hess igavesti kinni istuma?) Sellel toetusel oli äärmiselt suur tähtsus 1930-date aastate alul, mil natsid vajasid hädasti raha oma tänavateil tegutsevate gängide ülalpidamiseks. Näiteks üks rahasaadetis, 60 000 riigimarka, milline saadeti German General Electric Co. kaudu. Aga kaks selle „Saksamaa firma" direktorit olid General Electric Corp. (USA-s) president Gerard Swope ja Federal Reserve Bank of New York direktor Owen Young.

Ajaloo kulisside taha piiludes võime niisiis näha, kuidas need härrased on edutamas kolme erinevat sotsialismi ühel ja samal ajal. Nad ehitavad üles viisaastakut N. Liidus; nende kätetööks on Rooseveldi „New Deal"; ja nad katsuvad upitada võimule Hitlerit Saksamaal. — Kõike ühel ja samal ajal!

(Järgneb)

HK

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid, mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Võõrastav EKK kavaleht

30. apr. s.a. Eesti Kunstide Keskuse poolt korraldatud B. Bagger'i ja E. Stephan'i gitarri — laulu kontserdiga seoses jagati eesti noortele stipendiume muusika aladel, anti muid toetusi ja aukirju. Selleks ürituseks trükitud kavaleht aga oli ingliskeelne.

Milleks selline „kadaklus"? EKK tahab olla eesti kunsti ja kultuuri arendaja, eesti keele kasutamist toodud trükises nähtavasti ei peetud küllalt „kulturnajaks"! Kuigi publik koosnes eestlastest ja ka teadustamine oli eestikeelne.

Kas pole meie noortele kasuks olnud tutvustada neile toetusi andnud eesti organisatsioonide nimesid eesti keeles, selle asemele, et neile „söötа" vastavaid ingliskeelseid tõlkeid? Selliselt küll ei parandata meie noorte emakeele oskust, või ei peagi EKK seda tarvilikuks?

TÕSIEESTLANE

TEADAANNE

Eesti Abistamiskomitee peakoosolek toimub neljapäeval, 3. juunil kell 6 õ. Eesti Maja väikeses saalis. Kes ei ole kutset kätte saanud, palume lehe teadet võtta kutsena.

JUHATUS

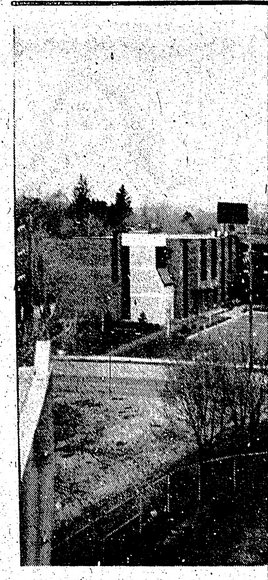

Üldvaade „Ehatare" ja „Eesti

„EHATARELE" RIIKLIK

„Ehatare" seenioridele oli meel vaks üllatuseks Kanada valitsu „Department of National Health a Welfare" toetus „New Horizons P ject #5-05417" alusel $10.449 ula ses. Esimene tsekk $5000 koos vas va kaaskirjaga saabus „Ehatares Horizons Projectt esimehe Aug Kurley'le New Horizons direkt Marc De Lanux allkirjaga. Raha sutatakse erialaliste huviringide kendamiseks.

★

Kui „Ehatare" paar kuud tag tundis murest tubade täitmise

Torontos kõlas . .

(Algus esiküljel)

„Üksilduse" ja „Üks vaid neiu" toria ja ta husaarist. New Yorgi ti Meeskoor esitas kolm la „Klaasid kokku kõlagu", „Na spkk" ja „Ollelaulu" tenor Eros diguga soolo-osas.

Soololaule saatis meisterlikult veril Erik Veski.

Peter Grüner, Meeslaulupäeva gcima külalisena ja 1983. a. Lä ranniku Eesti Päevade esimch kutsus kõiki külalisi järgmisel tal Läänerannikule.

LAULJATE LIIDU KOOSOLEK

Pühapäeval peeti Eesti Lau Liit Põhja-Ameerikas esinduslik koosolek, kus peamiseks arut teemaks oli ESTO '84 raames toi laulupidu. Koosolekul, mida juh esimes E. Kiilaspea, kuulati ära kur H. Kasenurme aruanded 197 p etud laulupeost, mis jättis ül gi $3.783.42 (tulu $21.826.03 ja $18.042.61) ning M. Lüdigi 100 a. nipäeva-kontserdist, mis jättis jäägi $376.67.

ESTO LAULUPIDU

Ülemaailmsete Eesti Päevade mes toimub laulupidu 15. juulil Repertuaarikomiteesse kuuluva Kook, Ch. Kipper, M. Tamma Toi, R. Lindau, P. P. Lüdig. Lau läbiviimise eest vastutab La Liidu juhatus, kes töö läbiviim kopterib juurde vajalikke in kooride ridadest. Sihiks on lau kava koostada käesoleva aasta seks, et koorid varakult saaks ta ette valmistama. Eelarves võetud kulusid 63 000 dollarit lu loodetakse saada 65.000 d Kuludeks on võetud ka $12.0 Peakomiteele.

Tõstatati ka autorite hono küsimus, mis oli kõne all ka sel Liidu koosolekul. Rootsis o loojatele tasutud juba kümm tat. Soovitati heliloojatele tas c muusikaliste ürituste pä Vastav ringkiri saadetakse ko koos heliloojate nimistuga.

Kuna kooride arv on vähe on jäänud hulk kogemustega lauljaid, keda tahetakse kutsu võtma ESTO '84 laupeost, m va soovitati koostada tuntud dest või nendest, mis lihtsad Noorte lauljate saamiseks, toetada nende lauluüritusi ja tekoore.

VALIMISED

Otsustati, et Lauljate Liidu tus peaks jääma Torontosse selt eelseisva ESTO pärast. heks valiti E. Kiilaspea ette ühel häälel H. Kasenurm. meesteks Juhan Arike, Victo ja Peter Grüner. Juhatusliik — E. Kiilaspea, K. Kaur, kenberg, H. Paara, E. Tobre Hubel, L. Kook, S. Preem. nikomisjoni J. Ramjalg, A. L

Läbirääkimiste osas Läänerannikule Eesti Päevade 1983 esimees Grüner kutsus kõiki koore jaid Läänerannikule tuleval 26. juunist 2. juulini (laulup mub 30. juunil).

2)

APITALISTID MOSKVAT?

les ehitamas! Ja nende poolt Vene-
aal konstrueeritud tööstused olid
alju suuremad kapatsiteedilt ja ka
hniliselt kaugemale arendatud kui
ood, mida nad ehitanud kuhugile
ujale maailmas.

Teine viisaastak 1930-da aasta-
imne teisel poolel oli ette nähtud
ogu selle moodsa tööstuse käiku
kendamiseks ja produktsiooniks.
ga ka esimese viisaastaku plaan ise
olnud mitte venelaste eneste poolt
pitsetud GOS-plaan, milline oli
utunud võimatuks. Lõpliku ja te-
likult kasutusele võetud plaani
ostajaks oli Albert Kahn'i indust-
aal-arhitektide firma Detroidis.

Ameerika firma United Enginee-
ng ehitas N. Liidule 1930-date aas-
te alul vabriku, milline oli suute-
ne produtseerima kõige pikemaid
umiiniumiplaate kogu maailmas!
ee oli suure tähtsusega üleni-metal
st lennukite konstrueerimisel, mil-
ne tehnika oli tollal oma algstaa-
iumis. General Electric ehitas ve-
stele turbiinide-vabriku, 2½ korda
uurem kapatsiteedilt kui samalaad-
e tehas Schenectadys, USA. Ka
hitati venelastele kolm hiiglaslik-
u traktoritehast, nii et sovetid või-
id niiüd toota rohkem Caterpilla-
eid ja Internationale kui samad
irmad suutsid välja lasta USA-s.

★

Kogu maailmas ikka veel usutak-
se, et venelased said kõige sellega
hakkama omal jõul — ja „partei tar-
gal juhtimise...", sest nõndaviisi
seletab seda kõikjal „ametlik tõe-
versioon". Tegelik tõde on aga see,
et venelaste osa kogu asjas oli mi-
nimaalne, et konstruktsioonide loo-
jaiks oli lääne eraettevõtlus. Selle
hind: need miljonid venelased, kes
pidid surema nõukogude sunnitöö-
laagreis. Aga kas needsamad Ameе-
rika firmad olid sellest tõsiasjast
üldse teadlikudki? Jah, nad olid
teadlikud, ütles professor Sutton.
Nad valetasid jultunult kui nad üt-
lesid, et N. Liidus polevat mingeid
sunnitöölaagreid. Selle kõige kohta
on olemas dokumentaalset tõendma-
terjali. Nende insenerid Venemaal
avaldasid protesti, aga neil kästi
omad suud kinni pidada ja mitte
midagi ütelda. Ameerikas valitses
tollal depresioon ja töökohti oli vä-
he saadaval, nii nad siis ka käsu ko-
haselt vaikisid!

Aga sellised on meie kombed siin-
ses maailmas. Need on ikkagi Har-
rimanid ja Hammerid, Morganid ja
Rockefellerid, keda imetletakse ja
kelledele aplodeeritakse. Aga need
kes taotlevad allasurutuilegi inim-
väärset kohtlemist ja kes esitavad
faktilist tõde diktatuuri üle, neid ai-
nult solvatakse ja süüdistatakse. Ja
akadeemikud jooksevad üksteisest
kas või üle, et aga sedasama müüti
edasigi levitada.

„NEW DEAL"

1930-date aastate alul Bernard Ba-
ruch, G.E. president (Swope) ja nen-
de mõttekaaslased olid küll ametis
N. Liidu viisaastaku ehitamisega,
aga nad ei jäänud passiivseiks mu-
jalgi. Nii ka Rooseveldi „New Deal"
ei olnud mitte tema ja ta nõuandja-
te omalooming, vaid sellegi autoriks
oli Swope. Herbert Hooveril oli õi-
gus, kui ta nimetas seda fashismiks;
sest Rooseveldi „New Deal" ei olnud
tõesti midagi muud kui fashism, sa-
mal joonel nagu Mussolini Inkorpo-
reritud Riik. Baruch ja Swope mõ-
lemad, kuigi ehitamas üles N. Liitu,
olid samal ajal väga aktiivsed Roo-
seveldi edutamisel, tema heaks kir-
jutamisel ja finantseerimisel. Aga
samal ajal nad oli aktiivsed ka Hit-
leri edutamisel! Roosevelt ja Hitler
mõlemad pääsesid võimule 1933. a.
alul. On olemas dokumentaalseid
tõendeid sellest, väljaspool igasu-
gust kahtlust, et suurte korporat-
sioonide poolt annetati natside par-
teile Saksamaal suuri rahasumma-
sid. Erilist tähelepanu väärib, et
suur osa neist rahadest olid suuna-
tud Rudolf Hess'i poolt opereeritud
„poliitilisse kuludefondi". (Kas sel-
lepärast, peabki Hess igavesti kinni
istuma?) Sellel toetusel oli äärmiselt
suur tähtsus 1930-date aastate alul,
mil natsid vajasid hädasti raha oma
tänavateil tegutsevate gängide ülal-
pidamiseks. Näiteks üks rahasaadе-
tis, 60 000 riigimarka, milline saade-
ti German General Electric Co. kau-
du. Aga kaks selle „Saksamaa firma"
direktorit olid General Electric
Corp. (USA-s) president Gerard
Swope ja Federal Reserve Bank of
New York direktor Owen Young.

Ajaloo kulisside taha piiludes võ-
me niisiis näha, kuidas need härra-
sed on edutamas kolme erinevat sot-
sialismi ühel ja samal ajal. Nad ehi-
tavad üles viisaastakut N. Liidus;
nende kätetööks on Rooseveldi
„New Deal"; ja nad katsuvad upi-
tada võimule Hitlerit Saksamaal. —
Kõike ühel ja samal ajal!

(Järgneb)

HK

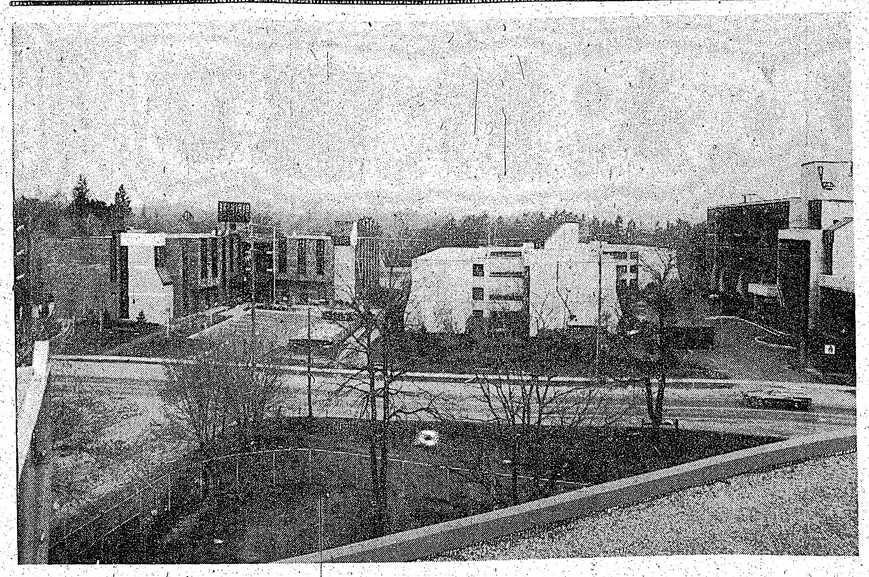

Uldvaade „Ehatare" ja „Eesti Kodu" ehitistele. Foto — Elna Kungla

„EHATARELE" 10449 DOLLARIT RIIKLIKKU TOETUST

„Ehatare" seenioridele oli meeldivaks üllatuseks Kanada valitsuse „Department of National Health and Welfare" toetus „New Horizons Project #5-05417" alusel $10.449 ulatuses. Esimene tsekk $5000 koos vastava kaaskirjaga saabus „Ehataresse" Horizons Projecti esimehe August Kurley'le New Horizons direktori Marc De Lanux allkirjaga. Raha kasutatakse erialaliste huviringide rakendamiseks.

☆

Kui „Ehatare" paar kuud tagasi tundis murest tubade täitmise pärast, siis nüüd on juba üksikud toad välja antud ja kahe voodiga tubasid on ainult mõned saada. Nendele, kes kavatsesid või kavatsevad Ehatarese asuda, soovitab Eesti Abistamiskomitee kiirelt oma otsused langetada ja reservatsioonid teha, kui tahetakse eestlaste keskel oma vanaduspäevi veeta.

☆

Ehatares valmis eeskujulik eesti saun koos sooja keerleva vee basseiniga, mis leiab suurearvulist kasutamist kaks korda nädalas.

☆

Et seenioride elu mugavamaks teha, avati hiljuti Ehatares kauplus, kust saab osta kõike mida kodus kiirelt vajatakse.

☆

Ehatare on andnud kiriklikuks kasutamiseks ühe suuremta keldrikorra ruumi, mille seinad kavatsetakse kaunistada eesti kunstnike maalidega.

★

Paljudele annetajatele „Eesti Kodust" kellest oleme varemalt raakinud on lisaks väljastpoolt Malle Pihl. Ta järjekindlalt külastab „Ehataret" mitu päeva nädalas, sõidutab seeniore omal kulul ja lahendab nende väljaspool „Ehatare" probleeme sisseostude ja eriarstide visiiti.

Hilda Oidla külastab „Ehataret" igal nädalal, et aidata. Ta kinkis „Ehatarele" uue ratastooli ja riiulid arstituppa. „Ehatare" elanik Alma Purres kinkis arstide tuppa uue vererõhu mõõtja.

Ilmar ja Erie Martens kinkisid „Ehatarele" oma kadunud ema ratastooli.

Suureks abiks „Ehatarele" on kujunenud Leila Lund'i iganädalased abistavad külastuskäigud, kus ühiskondliku hooldamisala eriteadlane annab oma vaba aja seenioride aitamiseks.

elna

Torontos kõlas . . .

(Algus esiküljel)

„Üksilduse" ja „Üks vaid neiu" Viktoria ja ta husaarist. New Yorgi Eesti Meeskoor esitas kolm laulu: „Klaasid kokku kõlagu", „Näärisokk" ja „Õllelaulu" tenor Eros Liidiguga soolo-osas.

Soololaule saatis meisterlikult klaveril Erik Veski.

Peter Grüner, Meeslaulupäeva kaugeima külalisena ja 1983. a. Lääneranniku Eesti Päevade esimehena, kutsus kõiki külalisi järgmisel aastal Lääneranniku.

LAULJATE LIIDU KOOSOLEK

Pühapäeval peeti Eesti Lauljate Liit Põhja-Ameerikas esinduskogu koosolek, kus peamiseks arutluste teemaks oli ESTO '84 raames toimuv laulupidu. Koosolekul, mida juhatas esimes E. Kiilaspea, kuulati ära laekur H. Kasenurme aruanded 1979. a. peetud laulupeost, mis jättis ülejäägi $3.783,42 (tulu $21.826.03 ja kulu $18.042.61) ning M. Lüdigi 100 a. sünnipäeva-kontserdist, mis jättis ülejäägi $376.67.

ESTO LAULUPIDU

Ülemaailmsete Eesti Päevade raames toimub laulupidu 15. juulil 1984. Repertuaarikomiteesse kuuluvad U. Kook, Ch. Kipper, M. Tammaru, R. Toi, R. Lindau, P. P. Lüdig. Laulupeo läbiviimise eest vastutab Lauljate Liidu juhatus, kes töö läbiviimiseks kopteerib juurde vajalikke inimesi kooride ridadest. Sihiks on laulupeo kava koostada käesoleva aasta sügiseks, et koorid varakult saaks hakata ette valmistama. Eelarvesse on võetud kulusid 63 000 dollarit ja tulu loodetakse saada 65.000 dollarit. Kuludeks on võetud ka $12.000 Esto Peakomiteele.

Tõstatati ka autorite honoraride küsimus, mis oli kõne all ka eelmisel Liidu koosolekul. Rootsis on heliloojatele tasutud juba kümme aastat. Soovitati heliloojatele tasuda 10 c muusikaliste ürituste päasmelt. Vastav ringkiri saadetakse kooridele koos heliloojate nimistuga.

Kuna kooride arv on vähenenud, on jäänud hulk kogemustega üksiklauljaid, keda tahetakse kutsuda osa võtma ESTO '84 laupeost, mille kava soovitati koostada tuntud laludest või nendest, mis lihtsad õppida. Noorte lauljate saamiseks tuleks toetada nende lauluüritusi ja noortekoore.

VÄLIMISED

Otsustati, et Lauljate Liidu juhatus peaks jääma Torontosse peamiselt eelseisva ESTO pärast. Esimeheks valiti E. Kiilaspea ettepanekul ühel häälel H. Kasenurm. Abiesimeesteks Juhan Arike, Victor Nigol ja Peter Grüner. Juhatusliikmeteks — E. Kiilaspea, K. Kaur, E. Tikenberg, H. Paara, E. Tobreluts, N. Hubel, L. Kook, S. Preem. Revisjonikomisjoni J. Ramjalg, A. Liivoja.

Läbirääkimiste osas Lääneranniku Eesti Päevade 1983 esimees Peter Grüner kutsus kõiki koore ja lauljaid Lääneranniku tuleval aastal 26. juunist 2. juulini (laulupidu toimub 30. juunil).

Inglased . . .

(Algus esiküljel)

Lähenemisel Port Stanleyle ka see kolonn sattus argentiinlaste visale vastupanule. Alates möödunud pühapäevast on Port Stanley kaitsjad inglise mere-, maa- ja õhuväe pideva tule all. Inglaste arvates sõda ei võiks kesta enam kaua.

KLASSIKALINE STRATEEGIA

Port Stanley kaitsejõudude ülemaks on üks parimaid argentiina sõjalisi juhte. Arvatakse, et ta kindlasti täidab president Galtieri käsu ja peab vastu kuni viimase meheni või kapituleerub kui selleks tuleb Buenos Airesist hunta kolme juhi allkirjaga korraldus.

Sõjaliste vaatlejate hinnangu kohaselt Falklandi saarte vallutamine ingliste poolt teostub klassikalise strateegia kohaselt. Esiteks isoleeriti saarte kaitsjad emamaast ja lõigati ära nendele relvade, laskemoona, varustuse ja abijõudude järelesaatmine. Teiseks hakati neid väsitama ja nende moraali lammutama pidevate komando-rünnakutega, mere- ja õhuväe pommitamistega. Kolmandaks moodustati tugev sillapea ja kui see oli küllalt hästi kaitstud ja varustatud, alustati üldrünnakut saare pealinna vallutamiseks kahe eraldi liikuva kolonniga, et pealinna kaitsjaid tangide vahele võtta.

Briti sõjajõudude juhatus hindab kõrgelt Argentiina lendurite julgust, vahvust ja head väljaõpet. Selle tõttu inglaste kaotused mereväes ja laevades on olnud suuremad kui arvestati. Inglistel tuli hakata panema erilist rõhku õhukaitse korraldamisele ja see andis tulemusi. Umbes 40% Argentiina lennuväest on hävitatud, kuid ülejäänud osa ründab endise järjekindlusega.

TURMTULI

Sõja viimasel perioodil, Port Stanley kaitsmisel tõuseb esile Argentiina jalaväe osatähtsus. Kallaletungijad ei alahinda nende võitlusvõimet ja kasutavad pidevat turmtuld, enne kui rünnakule lähevad. Rindest läbi tulnud teadete kohaselt ei ole saarte elanike seas kaotusi, kuigi Argentiina ajalehed ja raadio on sellest mitmel korral rääkinud. Ainult nende lammaste ja lehmade arv on mitmel juhul salapäraselt vähenenud.

Seoses inglaste eduga Falklandi saartel on jälle elavalt üles tõstetud Argentiina hunta algatusel relvarahu küsimus LRO peasekretäri vahendusel. See ei ole tulemusi andnud, sest inglased ei ole oma esialgset nõuet muutnud, et argentiina kaitsejõud Falklandi saartel peaks tingimusteta alistuma ja saartelt lahkuma. Alles pärast seda võivad alata läbirääkimised mingisuguse kokkuleppe saavutamiseks.

N.

Paavst Inglismaal

Paavst John Paul II sõitis möödunud reedel Inglismaale. See on esimene kord ajaloos, kus paavst külastab Inglismaad. Teda võttis vastu kuninganna Elisabeth Buckinghami palees ja temal oli pikem jutuajamine prints Charles'iga. Rahvast kogunes tema jumalateenistustele ja avalikele esinemistele väga suurel arvul. Vähesed protestandid protesteerisid. Paavst oma sõnavõttudes tegi kõikjal maha sõjaliste jõudude kasutamist riikidevaheliste konfliktide lahendamisel ja nõudis riikide majandusliku elu korraldamist selliselt, et kõigil oleks tööd. Inglismaalt paavst sõitis Shotimaale ja kavatseb sealt sõita Argentiinasse.

Kolmainu koguduse surnutepüha

Toronto Kolmainu koguduse surnuaiapüha Mount Pleasanti kalmistul on pühapäeval, 6. juunil kell 11 hommikul. Teenistuse peab Kolmainu koguduse õpetaja O. Gnadenteich, kuna koraale saadab orelil hr. Georg Iital. Jumalateenistus toimub eestlaste peamise matusepaiga juures, kus surnuaiapüha teenistusi ikka peetud Mt. Pleasanti kalmistul. Kui ilm peaks olema vihmane, peetakse teenistus Mt. Pleasanti Mausoleumis mis on üle tee teises surnuaia osas — kollane teejoon juhib Mausoleumi juurde. Lahkunute mälestamine, millest teatada enne jumalateenistust. Istumiseks on ka sel aastal teatav arv toole varutud, kuid võimaluse korral oma tooli kaasavõtmine on soovitav.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Pakid okupeeritud Eestist tulevad tagasi

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamise Toimkond Kanadas teatab, et möödunud kuudel Eestisse saadetud pakid vangistatud vabadusvõitlejate perekondadele on hakanud tagasi tulema lihtsa märkusega, „tagasi", või „aadressaat tundmata". Kokku on tulnud tagasi 6 pakki. Paari Eestisse saadetud paki kohta puuduvad andmed. Nende kohta on esitatud järelpärimine Kanada postivalitsuse kaudu. Kõik Eestisse saadetud pakid on kinnitatud ja paki vastuvõtja allkirja planketiga teele saadetud. Miks pakke aadressaatidele kätte ei anta ja tagasi saadetakse märkusega „Aadressaat tundmata", kui teisest küljest tavaline kiri tuleb läbi teatega, et elukohta muudetud ei ole ja soovitud esemetega pakk pole kohale jõudnud.

Kõigi tagasitulnud ja kätteandmata pakkide kohta on saadetud üksikasjaline kokkuvõte välisministeeriumile ja juhitud tähelepanu sellele, et N. Liit rikub pidevalt Helsingi kokkulepet. Kanada valitsus peaks senisest tõsisemalt protesteerima, kasutades selleks kõiki võimalikke vahendeid.

Vene vangid Afganistanist Shveitsi

Vastava kokkuleppe alusel saatsid Afganistani vabadusvõitlejad 3 N. Liidu vangistatud sõdalast neutraalsesse Shveitsisse, interneerimiseks kuni sõja lõpuni või kaheks aastaks, kumb aeg nendest on lühem. Interneeritud N. Liidu sõdalaste nimed, auastmed ja päritolu avalikkusele ei teatata. Interneeritud sõdalasi ei hoita valve all. Nendel on vaid keelatud lahkuda selle asula piiridest, kuhu nad on elama pandud. Neid koheldakse samuti kui mitme rahva sõdalasi Shveitsis II maailmasõja ajal.

Arvatakse, et need kolm N. Liidu sõdalast on esimesed, keda Afganistani vabadusvõitlejad Shveitsi saadavad. Nendel ei ole kindlat ning julgestatud ala, kus nad võiks kinni pidada vangistatud N. Liidu sõdalasi. Kui üldiselt teatavaks saab kuidas Afganistani vabadusvõitlejad hakkavad kohtlema vangilangenud N. Liidu sõdalasi, siis nende arv võib lühikese ajaga mitmekordseks muutuda.

Afganistani vabadusvõitlejate poolt anti vangistatud N. Liidu sõdalased üle rahvusvahelisele Punasele Ristile, Afganistani/Pakistani piiril ja toimetati Punase Risti poolt Shveitsisse.

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918.

ESTO '84 ÜRITUSTEST 65 JUBA AJATABELIS

Programmijuht Feliks Koop andis informatsiooni ajakirjandusele

Ülemaailmsetel Eesti Päevadel 1984. aastal Torontos on ette näha 130 üritust ja 65 nendest on juba ajatabelisse paigutatud. Esto '84 peakomitee, toetudes Baltimores ja Stokholmis peetud pidustuste statistikale, on koostanud töökalendri, jagades ürituste päevi ja kellaaegasid.

Andes informatsiooni eesti ajakirjandusele näitas Esto '84 abiesimees ja programmisektsiooni juhataja Feliks Koop esmaspäeval Eesti Majas suurt skeemi, märkides, et see muutub pidevalt, vastavalt uutele andmetele ja olukordadele. Ürituси korraldavad osakonnad on oma koosseisud enamikus juba moodustanud. Laulupeo eest vastutab Eesti Lauljate Liit Põhja-Ameerikas juhatus eesotsas esimehe H. Kasenurmega. Liikumislavastuse osakonna juhiks on H. Toomsalu, võmlemise üldjuhiks on Evelyn Koop, kuid rahvatantsu üldjuhi koht on ikka veel täitmata. Liikumislavastusele on ka nimi veel leidmata — see peaks ka mitte-eestlastele midagi ütlema.

Feliks Koop rõhutas, et Eesti Päevade programm on kõikide vabade eestlaste vaimset ja poliitilist elujõudu näitav mosaiik. Seda mosaiiki loovad meie organisatsioonid, kunstnikud, sportlased, teadlased, noored ja vanad Vabas Maailmas. Eesti Päevade programmisektsiooni ülesandeks on luua kõik võimalikud soodustused selle mosaiigi ehitamiseks.

Väljapoole suunatud üritustest on kavatsusel korraldada sümfooniakontsert eesti heliloomingust N. Järvi juhatusel. Selleks on läbirääkimised käimas Toronto sümfooniaorkestriga ja põhimõtteline nõusolek ka saadud.

Uudiseks oleks ka rahvusliku näituse korraldamine, kus fotosuurendused jne. tutvustavad meie maad, rahvast ja probleme.

Praegu on Esto '84 peakomiteel kibekiire ruumide reserveerimisega milleks vajatakse informatsiooni ürituste korraldajatelt. Rohkesti toimub kokkutulekuid ka eraalgatusel ja nendelgi tuleks ruumidele mõelda.

Eesti ujujad Balti ujumisvõistlustel. 1. rida vasakult — Toomas Õlvet, Peeter McConnan, Kia Puhm, Tamara Tambre. 2. rida — Roderik Bürke, Robert Reiman, Kenny Ahlberg, Tina Lockie, Julia Lockie. 3. rida — Alex Nerska, Valia Reinsalu, Lisa Lockie, Hillar Lainevool, Cindy Õunpuu. (Pildilt puuduvad Ian Hopp ja Tiina Madisso). Foto — B. Piirik

EESTLASED VÕIDUKAD BALTI UJUMISVÕISTLUSTEL

Balti ujumisvõistlused, mis toimus Torontos laupäeval, 29. mail York University Glendon College 25 j. pikkuses ujulas, eestlased näitasid lätlastele ja leedulastele kuidas ujumisvõistlusel uusi rekorde ujutakse. Individuaalsetel aladel saavutasid eestlased seal 12 ja teateujumises 4, seega kogusummas 16 uut Balti rekordi.

Individuaalselt rekorde saavutasid: Valia Reinsalu 4, Cindy Õunpuu 3, Alex Nerska (Brantford, Ont.) 3, Ken Ahlberg (Markham, Ont.) 2 ja Tiina Madisso (Am. Ühendr.) 1. Üks rekord läks kahele võistlejale, kuna nende ajad olid täpselt võrdsed.

Teateujumises eesti tütarlaste naiskond koosseisus: C. Õunpuu, T. Madisso, L. Lockie ja V. Reinsalu saavutas uued rekordid 200 j. vaba ja eristiili ujumises, samuti ka poiste (14 ja nooremad) meeskond samadel aladel koosseisus: K. Ahlberg, A. Nerska, R. Bürke ja R. Reiman.

Esikohtade võitmistel, milliseid oli üldse 49, olid eestlased lätlaste ja leedulaste vastu juba vähe heldemad, võites ise 34 esikohta, jättes leedulastele 10 ja lätlastele 5. Kogusummas võttis sellest võistlusest osa 28 võistlejat, nendest 16 eestlast, 4 lätlast ja 8 leedulast. Ameerika Ühendriikidest oli võistlusele tulnud 1 eestlane N.Y. osariigist ja 1 lätlane Virginiast. Leedu võistlejad olid kõik Ühendriikidest, nendest 5 Ohiost ja 3 Michiganist.

(Võistluse kirjeldus ja tagajärjed järgnevad).

HARALD RAIGNA

„Meie Elu" talitus otsib

AMETNIKKU

eesti-, inglisekeele ja masinakirja oskus vajalik.

Helistada tel. 466-0951

HILLSIDE BAKERY

and Delicatessen

2851 Lawrence Ave. E., 261-2238

(Hillside Plaza Brimley nurgal)

SOOME PAGAR

Saadaval —

pagarisaadused ja delikatessid, soome kardemonisai, sepik ja rukkileib. Maitsvad tordid ja muud kohapeal küpsetatud euroopamaitselised pagarisaadused. ● Spetsiaal tordid ja sünnipäeva kringlid tellimise peale. ● Euroopa delikatessid, konservid, juustud, suitsusingid, suitsuribid ja soolaheeringad. ● Suitsukalkunid tellimise peale.

OMANIK AKE SAARINEN

MYR-Painting & Decorating Ltd.

SISE- JA VÄLISVÄRVIMINE ★ TAPETSEERIMINE

RIPPUVAD LAED JA VAHESEINAD

KORRALIK TÖÖ — TASUTA HINDAMINE

Helistada HANS MYRSKOG — tel. 221-2317

6016 YONGE ST., WILLOWDALE

KAI KÄÄRID

MAALID MÜÜGIL suures valikus.

Helistage ette 225-5595.

390 Princess Ave., Willowdale

ALGKOOL LÄBI — JÄLLENÄGEMISENI KESKKOOLIS!

Täienduskooli lõpuaktus toimus 25. mail Eesti Majas. Tänavu lõpetas XXX lend. Lõpetajaid oli 22 õpilast, neist cum laudega himnatud 9.

....Aktuse avas koolijuhataja Henn Ründva. Õpilaskoor Lydia Aruvalla juhatusel laulis „Sirjelind" ja „Noortelaul". Christopher Timusk mängis klaveril „Lennukite paraad". Sõnavõtus Henn Ründva vaatas rahuldustundega tagasi möödunud õppeaastale, mis oli töörikas ja viljakas. Ta rääkis muudatustest eeloleval kooliaastal. Nimelt esmaspäeval ei tööta enam kõik klassid, vaid ainult II, V ja VI klass. Teisipäeval töötavad kõik klassid — I kuni VI. Eriklass, mitte eesti keelt kõnelejaile, jääb töötama esmaspäeval.

KULLAOTSIJAD

Pöördudes lõpetajate poole võrdles ta neid ühe kullaotsijaga. Mees, kes suure lootusega jõepõhjas kulda otsis ja sellega ränka vaeva nägi, ei avastanud teragi kulda. Pettunult pöördus ta koju. Kuid hiljem, neid tööriideid uuesti kasutades, leidis ta õmblustesse ja värvlitesse sattunud läikivaid terasid. See oli puhas kuld! Ka lõpetajad on otsijad, nad leiavad hiljem keskkoolis ja elus neid hinnalisi terasid, mida täienduskoolis otsisid. Koolijuhataja mainis, et kolmekümnes lend on oma teadmistelt tugev. Parimateks õpilasteks osutusid VI a. klassis Pia Metsala ja VI b. klassis Riina Kindlam. Ta kutsus VI a. klassijuhataja Endla Komi ja VI b. klassijuhataja Hella Leivati tunnistusi jagama.

LÕPETAJAD

Lõputunnistused, koos lõputesti ja ilukirjanduslikkude teostega ning ingliskeelse tunnistusega (Toronto Board of Education's Heritage Languages Program) mida tänavu esmakordselt igale õpilasele anti, said järgmised lõpetajad: Liisa Kald, Margus Kask, Riina Kindlam c.l. (kiitusega), Ingrid Kängsepp, Ria-Lillian Lees c.l., Michael Marks, Andres Mell, Pia Metsala c.l., Erik Naar, Andres Nurm, Kadri-Merike Nõmmik, Anne-Mai Pedel c.l., Tiina-Maret Pedel c.l., Ester Roosipuu, Heiki Sillaste c.l., Markus Silmberg, Liisa Soots c.l., Karina-Valli Tamm, Christopher Timusk, Allan Vessmann, Sarina Westerblom c.l., Peter-Andres Roose c.l.

Lõpetajad R. Kindlam, E. Roosipuu, L. Kald ja S. Westerblom deklameerisid A. Haava „Meie". Järgnevalt kõneles lõpetaja Pia Metsala humoristlikult oma koolimälestusi. Kuidas ta olevat oodanud seda päeva, kunas saaks istuda kogu kooli ees lõpetajana, nii et kõik teda näevad. See oleks põnev. Kuid siis hakkas talle eesti kool ikka rohkem ja rohkem meeldima. Koolijuhataja olevat nagu indiaani pealik — õpilastele teeleidja, kes on rääkinud palju huvitavaid ja vägevaid jutte...

Pia Metsala tänas oma vanemaid, kes talle meelde tuletasid, et kodutöö oleks tehtud ja teda kooli sõidutasid. Ta tänas õpetajaid, kes tarkust andsid ja kooli kaaslasi, kellega koos nalja tehti ning kutsus kõiki kaasõpilasi sügisel keskkooli.

HEAD TAGAJÄRJED

Ametliku lõpupunkti aktusele andis koolikomitee esimees Hans Lupp. Lõputestide järgi arvas ta, et töötagajärjed on head.

Lõpetajad on teinud tõhusat tööd. Koos tänavuse lennuga on täienduskoolil 1231 noort, kes eesti algkooli 6-aastase kursuse on lõpetanud. Kõik see on osutunud võimalikuks tänu meie noortele emadele, isadele ja väga paljudel juhtudel vanavanematele. Nende arusaav suhtumine eesti kooli vajadusse, toetus ja abi selle töö läbiviimiseks, noorte suunamine ja toomine siia eestikeelse haridusallika juurde, on õieti see, millele tugineb meie eestikeelne ja meelne kasvatus siin koolis. Oleme vanematele selle eest tänuvõlglased.

Tugev aplaus vanematele.

Koolikomitee esimees mainis, et Toronto linna koolivalitsusega oli koostöö läinud aastal nii pedagoogilisel kui ka administratiivsel alal väga hea ja sujuv. Eriti suurt abi andis see meile majanduslikult. Õpetajate panust ei suuda meie kunagi tasuda eestluse edasiviimisel. Selle kinnitamiseks olid õpilaste poolt üle antud kevadõied koolijuhatajale Henn Ründvale, lauluõpetajale Lydia Aruvallale, IV b kl. juhatajale Virve Leeringule, II a ja VI a kl. juhatajale Endla Komile, I b ja V b kl. juhatajale Elfride Kuusele, III a, III b ja VI b kl. juhatajale Hella Leivatile, V a kl. juhatajale Ludvig Luidele, I a ja IV a kl. juhatajale Ene Lüdigile, koolide sekretärile Leida Marleyle, eriklassi juhatale Helgi Nippakule ja III b kl. juhatajale Anne Saksale. Hans Lupp tänas kõiki annetajaid ilukirjanduslikkude teoste, kui ka rahalise toetuse eest.

STIPENDIUMID

Helju Luide mälestusfond, mis rajati lahkunu perekonna poolt Eesti Sihtkapital Kanadas juurde T.E.S. Täienduskooli tegevuse edutamiseks, andis välja oma esimese stipendiumi $50.00 kõige püüdikumale eesti keelt kõnelevale algkooli lõpetajale. Selleks osutus õppenõukogu otsusega XXX lennu lõpetaja Christopher Timusk, kellele koolijuhataja nimetatud summa üle andis. Tänu fondi rajajaile! Eesti Õpetajate Ühingu Kanadas juhatuse liige Valeria Kimberg-Kotkas, kes seadis korda kooli raamatukogu, kirjutas ja lavastas emadepäeval ettekantud päevakohase näidendi, sai sümboolse tänuna kimbu roose. H. Lupp tänas kõiki esinejaid ja lõpetajate nimel kõnelenud huvitava kõne eest Pia Metsalat.

Kõne lõpul ütles koolikomitee esimees, et eesti kool on loodud selleks, et alal hoida ja edasi viia eestlust meie noorsoo kaudu. Selle kohta ütlesid noored ise oma lõputestis: „Kavatsen minna edasi eesti keskkooli, hiljem abielluda eestlasega, kõnelda eesti keelt ja õpetada ka oma lastele eesti keelt. Püüame ka kirjutada eesti ajalehtedes."

Meie noorus on täis lootust ja tahet oma keelt, rahvust ja selle ideaale säilitada. Nende mõtete ja sõnade kinnituseks lõpetati aktus Eesti hümniga.

☆

Nooremad õpilased said oma tunnistused klassides, kuna lõpetajad omakste ja õpetajatega mõtlesid kodumaale fuajees, seistes Eesti maakaardi ees. Lauldi „Õnnista ja hoia". Palvuse pidas lõpetaja Ester Roosipuu. IV a kl. luges patriootilise deklamatsiooni. Riina Kindlam deklameeris J. Liivi „Kui tume veel kauaks...". Lauldi „Hoia Jumal Eestit".

Hardate minutite lõppedes siirdusid lõpetajad, nende omaksed ja õpetajad keskmisesse saali kohvilauda, milline oli valmistatud virkade lastevanemate poolt. Seal andis lapsevanem hr. Pedel üle tänuks koolikomitee esimehele Hans Lupile hoolsa töö eest eesti kooli heaks lilled. Lõpuklasside juhatajatele kingitused, samuti ka koolijuhatajale ja lauluõpetajale. Naljaga vürtsitatud kõne kõigist lõpetajaist pidas IV a klassijuhataja Endla Komi. Oli meeldejääv viimane koolipäev 1981/82 õppeaastast T.E.S. Täienduskoolis.

H.L.

T.E.S. Täienduskooli lõpuaktusel 25. mail andis koolijuhataja H. Ründva Helju Luide mälestusfondist preemiani $50 „Parimale eesti keelt valdajale" — Christopher Timusk'ile. All — klassijuhataja Endla Komi annab kätte kooli lõputunnistuse kiitusega lõpetanud Peter Roose'le. Foto — O. Haamer

T.E.S. Täienduskooli kuueaastase kursuse lõpetasid kolmekümnenda lennuna 22 õpilast. Pildil lõpetajad pidulikul lõpuaktusel.
Foto — O. Haamer

JÕEKÄÄRU LASTE SUVEKODU VAJAB TOETUST

Paar kuud tagasi alustasime korjandust Jõekääru Laste Suvekodu toetuseks, saates kirju organisatsioonidele ja üksikisikutele. Samuti kutsusime kõiki kaasmaalasi ajalehe veergude kaudu ettevõtet toetama. Tahame avaldada oma tänu nendele, kes meid siiani on toetanud ja sooviksime olukorda meelde tuletada nendele, kes seda veel pole teha jõudnud. Ei tahaks uskuda, et keegi suudaks meie palvet majanduslikuks toetuseks lausa ignoreerida. Eriti veel, kui lugeda kaaskirjast ühele $100-lisele toetusele, mis ütleb muuhulgas järgmiselt: „On äärmiselt kahju, et ei oma võimalust suuremaks panuseks. Oleme madala tuluga pensionärid, kes ei oma maja, suvilat ega autot. Meie lootuseks on, et jõukast suurearvulisest eestlaskonnast vähemalt 1000 perekonda samasuure panusega hakkama saavad, milleks neid üles kutsume." — Igaüks teab, et meie eestlaskond on suhteliselt jõukas. Kui tahame oma keelt, omapära ja rahvuslikku uhkust säilitada, ei saa ükski annetus selleks meid just vaeseks teha. Oleme võibolla kõik kunagi oma südames eestluse säilitamiseks lubadusi andnud ja ei tahaks mitte nõustuda vana jutu moraaliga eestlase kohta, meile tuntud loos „Peipsi", kus uppumisest päästnu, kes surmasuus olles pääsemise eest kirikule kroonlühtri tõotas kinkida, selle päästetuna küünlajalaks ümber muutis.

Meie ühiskonnas toimub mitmeid korjandusi ja kõik lähevad vajalikkudeks ettevõteteks-otstarveteks. Jõekääru Laste Suvekodu toetamisega silume pinda aga oma enese järelkasvule. Järelkasvu tugevusest oleneb aga loomulikult meie terve etnilise grupi olemasolu ja elujõud. On vale arvata, et Jõekääru Laste Suvekodu peaksid ainult lastega perekonnad toetama — terve meie ühiskond loodab ju rahvuslikult häälestatud, head eesti keelt valdavaid tublisid noori meie huvide ja rahvuskultuuri kaitsjateks välja kasvavat. Jõekääru Eesti Laste Suvekodu on juba ligi 30 aastat selleks kasvatuseks andnud üsna tõhusa panuse.

Senini on annetusi saabunud järgnevatelt isikutelt ja organisatsioonidelt:

Hilja Aun, Fritz Kübeli, Ester Veer, Aleksander Haavaniit, A. Nüüd, Osvald Riisma, T. Kents, H. Pirnsalu, S. Evert, N. Walter, V. Väärsi, I. Martens, Ivy Campbell, G. Laikve, Herta Toater, dr. T. Kaigas, Evald Sõerd, Montreali Eesti Naisselts, Eesti Abistamise Komitee, Hiidlaste Selts, H. Later Co. Ltd., Korporatsioon Indla, E.K.N., Toronto Eesti Püssi- ja Püstoliklubi, Korporatsioon Ugala, Korp! Fraternitas Tartuensis, Montreali Eesti Võitlejate Ühing, Eesti Võitlejate Ühingute Liit Kanadas, Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Selts, Võrulaste Koondis Torontos.

Loodame, et Toronto eestlased suhtuvad heatahtlikult meie ettevõttesse ja et annetajate nimekiri pikeneb tunduvalt.

T.E.N.S. JUHATUS

Family Trust
FAMILY TRUST CORPORATION REALTOR
1052 KINGSTON RD., SCARBOROUGH, ONT.
Olen kaasmaalaste teenistuses selle firma juures kinnisvarade agendina. 50 kontorit Torontos ja lõuna Ontarios.
VICTOR LIBE
TEL. KONTORIS: 694-3336
KODUS: 488-0129
KINNISVARADE VAHENDUS!

„HÕBEJÄRVE" SUURLAAGER PALUB TOETUSI

Ühenduses kanada eesti gaidide ja skautide „Hõbejärve" Suurlaagriga on selle juhtkond paljudele eesti organisatsioonidele ja üksikisikutele saatnud kirja palvega suurlaagri korraldamist majanduslikult toetada. Kiri kõlab järgnevalt:

Lugupeetud noortesõber!

1982 on Kanadas eesti gaidide ja skautide suurlaagri aasta. Suurlaagrist võtavad osa kõikide eesti gaidja skautüksuste liikmed Kanadas ning külalisi Ühendriikidest ja see toimub Kotkajärvel 21.—29. augustini 1982. Suurlaagri nimeks on „Hõbejärve".

Nii nagu varem toimunud suurlaagrite korral, pöördume ka seekord eesti ühiskonna poole palvega toetada majanduslikult meie ettevõtet. Teeme seda teadmises, et eesti ühiskond on alati olnud meie noorte ürituste suhtes vastutulelik ja abivalmis, nagu see hiljuti ilmnes Kotkajärve Uudismaa ostu abistamisel. Oleme kindlad, et ka seekordse suurlaagri korraldamisel ei keelata meile abistavat kätt. Kõik osavõtvad noored ja juhid tasuvad oma küllaltki suure isikliku laagrimaksu ($70) jooksvate kulude katteks, kuid Kotkajärvel vajalike korrastustööde ja ehituste ning eriti iganenud köögivarustuse muretsemiseks vajavad noorte Malevad lisasummasid umbes $3,000 piirides.

Noorte juhid on juba pikemat aega olnud tihedas töös suurlaagri ettevalmistamisel. Nende töod ja panust ei ole võimalik dollaritesse arvestada, sest kõik see toimub vabast ajast, heast tahtest ning soovist pakkuda meie noortele head suurlaagrit eesti vaimu, keele ja kultuuri alalhoidmiseks ning noorte arendamiseks tublideks inimesteks ja headeks eestlasteks. Oleksime väga tänulikud, kui ka Teie annaksite omapoolse panuse väärika ning jõukohase toetusega.

Kui soovite oma toetust tulumaksust vabastada, siis palume tsekk kirjutada National Estonian Foundation of Canada nimele. Kui seda ei soovita, siis Suurlaager Hõbejärve nimele. Tsekid palume saata aadressil: skm Gunnar Mitt, 7 Sidford Court, Toronto, Ontario, M6S 2J3. Vastava kviitungi saadame Teile nii pea kui see võimalik.

Täname Teid juba ette!

Heade gaidi- ja skauditervitustega,

EESTI SKAUTIDE MALEV KANADAS
Silver Kask, skm, Maleva juht ja Suurlaagri juht

EESTI GAIDIDE MALEV KANADAS
Tiia Kütt, ngdr, Maleva juht ja Suurlaagri abijuht

Isikuid, eesti organisatsioone ning ettevõtteid, kes ülaltoodud kirja ei ole saanud, kuid kes soovivad meie gaidlike/skautlike noorte suurlaagrit toetada, palutakse oma toetustsekid saata ülaltoodud aadressil.

Pensionäride Klubi hooaja viimane koosviibimine

toimus neljapäeval, 20. mail rohkearvulise osavõtuga. F. Tertsi „tere tulemast" avasõnadele järgnes ühislaul „Oh võtkem Jumalat", õp. E. Pähn'i sütitav kõne ja lühike palvus.

Kavalises osas laulis Klubi Naiskoor P. Tammearu juhatusel: „Õrn ööbik" — (K. Ramm), K. Türnpu — „Kevade tunne", M. Saare „Unustamata laul", humoreskse „Konnakontsert" ja J. Aaviku „Minu peig on kalamees", saades teenitult tugeva kiiduavalduse.

Peeter Tammearu esitas klaveril Listz'i „Rigoletto parafraas" ja Vaarmani „Eesti valss". Solistile anti tänutäheks sületäis lilli.

Trio Linda Toming, Aino Laanep ja Tuule Jürisalu laulsid P. Tammearu klaverisaatel meeleolulaulu „Kevadkuul".

Virgad perenaised hoolitsesid, et kohvi- ja teetassid olid pidevalt täidetud ja vaagnatel oli külluses võileibu, pirukaid ja küpsiseid.

Lõppsõnas F. Terts tänas esinejaid, perenaisi ja korraldajaid, kelle kaasabil koosviibimine teostus ning teatas, et klubi aasta-peakoosolek toimub Eesti Majas 3. juunil.

26. augustil toimub väljasõit Seedriorule.

KÕIK AIANDUSE TARBED
TIMBERLINE NURSERIES and LANDSCAPING LTD.
endine Bray's Garden Centre
26 FERNDALE DR., BARRIE, ONT. (HWY. 90 & 400)
Külastage meie äri ja kasvuhoonet teel suvilasse.
Tasuta nõuanne koduümbruse kaunistamiseks.
Omanikud LIA ja ERIK HESS TEL. 705-726-2951

Alcan Building Products Authorized Dealer
ALCAN
VIHMAVEERENNID JA TORUD
ALUMIINIUM AKNAD JA UKSED
RAASTAALUSED JA PAIKESEVARJUD.
20 AASTA GARANTII
LATI ETTEVOTE
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
2226 Dundas St. W. Toronto, Ont. M6R 1X3
Telefon 534-2864
Omanik ARTURS MIME
Võtke ühendust firma omanikuga. — Ei mingit vahemeest.

TALLINN KUNSTIGA KES

Nõukogude „paberal ja pul

Nõukogude „paberabielud" on avavad piirid välismaale, kirju „Hymy". Neljaleheküljeline arti peeritud Eesti „Õhtuleht" 1.– jeldab äritsemist abieludega hä „mafia" poolt. Kirjutajaks Talli kord pagulaste ründamise asem mistliku „paradiisi" hapudest õ

Aleksander Balmages on selle artikli järgi peasuli. Sündinud 1946. a. Tallinnas vene juutide Jekaterina ja Aron Balmagesi perekonnas. Ta äritses Leningradis ja Tallinnas, kus liigub rohkesti välismaa ja soome turiste abielude korraldamistega. Ent Balmagesi sidemed ulatusid veelgi kaugemalegi, nimelt Rootsi ja Kesk-Euroopa linnadesse. Balmagesile õnnestus käia Tallinna tehnilise kõrgkooli sisseastumiseksamil, kool tal le aga ei meeldinud ja nii teda nähtt rohkem Inturisti, Palace-restorani ja kohvik Moskva ümbruses end pak kumas turistidele sõpraks. See tä hendas, et ta liitus mustaturuliigas se, mida hüüti „gruusia mafiaks" Jõuk maksustas oma liikmeid. Äri sejate ringis Balmagest hüüti Suu reks Sinksariks (sinksata = soom murdes „vahetada midagi, näitek mustal turul").

Tallinnas mees töötas ühes kesk linnas asuva toidukaupluse lihaosa

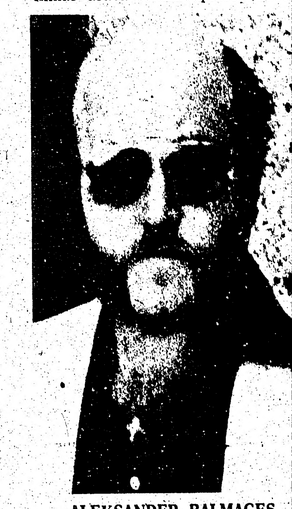

ALEKSANDER BALMAGES

konnas ja eestlased mäletavad tei kui müüjat, kellel kõik sõrmed tä sõrmuseid.

Esimest korda Balmages viidi kõ tu ette 1967. a., kus sai karistada ti gimusi. Paar aastat hiljem tuli tei raskem süütegu, ja et vältida töö eemale hoiduva isiku pitseri, ta ka raldas endale koha ühe majava suse lukksepana. See võimaldas kohvikutes ning restoranides teg semise. Tutvuste ja ärisuhete kau hakkas raha tulema ning tegutse ne laienes Moskvasse, Batumi n mujale N. Liitu. Tulemuseks aga viis aastat rasket töölaagrit, anti Eesti kõrgeima kohtu po Kokku olevat Balmages saanud l tis kümmekond eriastmega koh otsust.

Mõne aja pärast Balmages hak unistama „ärahüppamisest". Ainu seks teeks leidis ta lahkumise c naisest ja pojast. Vaade pöör Soome suunda, kes võtab norm selt hästi vastu Soome kodanik abiellunud idanaabrid. Tööluba takse varsti ja ilma selleta mak riik tööpuudushüvitust. Oma t töölised sedavastu saavad palju vema kohtlemise.

ABIELU VÄÄRTUSEKS 5000 M

Praegu on Tallinna abielut abielu hinnaks välismaalasega Soome marka sularahas. See tä dab, et abielus ollakse ainult p ril, ilma suudluse ja pulmaööta. he pärast piiri ületamist lähe mõlemad oma teed, idast tulnu geli Rootsi. Vahest läheb ka ni abielupooled tõesti armuvad.

Esimesena läks temale me Lahti linnast pärit soomlanna A li ning 2. novembril 1978. a. a Aleksander Balmages esimest k lääne pinnale. „Hymy' lisab, et l lasti olid tingimuseks lubadused tada KGB-le, oli ta ju mitmeko kuritegija. „Armunud" läksid l ametlikult 22. mail 1980. a. Ba ges ruttas aga kohe otsima uut n peamiselt seepärast, et tööluba kas lõppema ja ta afäärid So edenesid pärituules. Järgm naiseks sai Forssa linnas el Mervi Javla, kes tõesti armus. S lanna õnn kestis pärast laulata ainult pool tundi, kuna peigmee dus äkki koos laulatustunnistu kes teab kuhu. Pulmaeine sõ koos tunnistajast prouaga koha restoranis. See välkabielu tüh Forssa kohtus möödunud aasta „abikaasa" tegi säared Rootsi.

ÄRITSEMINE KUNSTIGA

Balmagesi tegutsedes Soome

...ajad pidulikul lõpuaktusel.
Foto — O. Haamer

Olen kaasmaalaste teenistuses selle firma juures kinnisvarade agendina. 50 kontorit Torontos ja lõuna Ontarios.
VICTOR LIBE
TEL. KONTORIS: 694-3336
KODUS: 488-0129
...DE VAHENDUS!

...' SUURLAAGER TOETUSI

...nust ei ole võimalik dollaritesse arvestada, sest kõik see toimub vabast ajast, heast tahtest ning soovist pakkuda meie noortele head suurlaagrit eesti vaimu, keele ja kultuuri alalhoidmiseks ning noorte arendamiseks tublideks inimesteks ja headeks eestlasteks. Oleksime väga tänulikud, kui ka Teie annaksite omapoolse panuse väärika ning jõukohase toetusega.

Kui soovite oma toetust tulumaksust vabastada, siis palume tsekk kirjutada National Estonian Foundation of Canada nimele. Kui seda ei soovita, siis Suurlaager Hõbejärve nimele. Tsekid palume saata aadressil: skm Gunnar Mitt, 7 Sidford Court, Toronto, Ontario, M6S 2J3. Vastava kviitungi saadame Teile nii pea kui see võimalik.

Täname Teid juba ette!

Heade gaidi- ja skauditervitustega,

EESTI SKAUTIDE MALEV KANADAS
Silver Kask, skm, Maleva juht ja Suurlaagri juht

EESTI GAIDIDE MALEV KANADAS
Tiia Kütt, ngdr, Maleva juht ja Suurlaagri abijuht

Isikuid, eesti organisatsioone ning ettevõtteid, kes ülaltoodud kirja ei ole saanud, kuid kes soovivad meie gaidlike/skautlike noorte suurlaagrit toetada, palutakse oma toetustsekid saata ülaltoodud aadressil.

...IK AIANDUSE TARBED
...NURSERIES and ...PING LTD.
... Garden Centre
...RIE, ONT. (HWY. 90 & 400)
...asvuhponet teel suvilasse.
...mbruse kaunistamiseks.
TEL. 705-726-2951

...MAVEERENNID JA TORUD
...MIINIUM AKNAD JA UKSED
...STAALUSED JA PÄIKESEVARJUD.
20 AASTA GARANTII
...NUM INSTALLERS
...Toronto, Ont. M6R 1X3
... 534-2864
Omanik ARTURS MIME
...lkuga. — Ei mingit vahemeest.

TALLINN KUNSTIGA SALAKAUBITSEJATE KESKUS

Nõukogude „paberabielud" ilma suudluse ja pulmaööta

Nõukogude „paberabielud" on ilma suudluse ja pulmaööta, kuid avavad piirid välismaale, kirjutab Soome laia levikuga ajakiri „Hymy". Neljaleheküljeline artikkel, mis põhineb peamiselt okupeeritud Eesti „Õhtuleht" 1.—4. märtsini ilmunud sarjale, kirjeldab äritsemist abieludega hästi organiseeritud salakaubitsejate „mafia" poolt. Kirjutajaks Tallinna ajalehes on Ants Saar, kes seekord pagulaste ründamise asemel on pandud kõnelema kommunistliku „paradiisi" hapudest õuntest.

Aleksander Balmages on selle artikli järgi peasuli. Sündinud 1946. a. Tallinnas vene juutide Jekaterina ja Aron Balmagesi perekonnas. Ta äritses Leningradis ja Tallinnas, kus liigub rohkesti välismaa ja soome turiste abielude korraldamistega. Ent Balmagesi sidemed ulatusid veelgi kaugemalegi, nimelt Rootsi ja Kesk-Euroopa linnadesse. Balmagesile õnnestus käia Tallinna tehnilise kõrgkooli sisseastumiseksamil, kool talle aga ei meeldinud ja nii teda nähti rohkem Inturisti, Palace-restorani ja kohvik Moskva ümbruses end pakkumas turistidele sõpraks. See tähendas, et ta liitus mustaturuliigasse, mida hüüti „gruusia mafiaks". Jõuk maksustas oma liikmeid. Äritsejate ringis Balmagest hüüti Suureks Sinksariks (sinksata = soome murdes „vahetada midagi, näiteks mustal turul").

Tallinnas mees töötas ühes kesklinnas asuva toidukaupluse lihaosa-

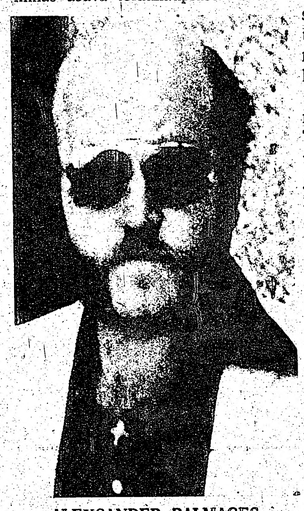

ALEKSANDER BALMAGES

konnas ja eestlased mäletavad teda kui müüjat, kellel kõik sõrmed täis sõrmuseid.

Esimest korda Balmages viidi kohtu ette 1967. a., kus sai karistada tingimusi. Paar aastat hiljem tuli teine, raskem süütegu, ja et vältida tööst eemale hoiduva isiku pitseri, ta korraldas endale koha ühe majavalitsuse lukksepana. See võimaldas tal kohvikutes ning restoranides tegutsemise. Tutvuste ja ärisuhete kaudu hakkas raha tulema ning tegutsemine laienes Moskvasse, Batumi ning mujale N. Liitu. Tulemuseks oli aga viis aastat rasket töölaagrit, mis anti Eesti kõrgeima kohtu poolt. Kokku olevat Balmages saanud Eestis kümmekond eriastmega kohtuotsust.

Mõne aja pärast Balmages hakkas unistama „ärahüppamisest". Ainukeseks teeks leidis ta lahkumise oma naisest ja pojast. Vaade pöördus Soome suunda, kes võtab normaalselt hästi vastu Soome kodanikuga abiellunud idanaabrid. Tööluba antakse varsti ja ilma selleta maksab riik tööpuudushüvitust. Oma tööta töölised sedavastu saavad palju halvema kohtlemise.

ABIELU VAARTUSEKS 5000 MK

Praegu on Tallinna abieluturul abielu hinnaks välismaalasega 5000 Soome marka sularahas. See tähendab, et abielus ollakse ainult paberil, ilma suudluse ja pulmaööta. Kohe pärast piiri ületamist lähevad mõlemad oma teed, idast tulnud sageli Rootsi. Vahest läheb ka nii, et abielupooled tõesti armuvad.

Esimesena läks temale mehele Lahti linnast pärit soomlanna Anneli ning 2. novembril 1978. a. astus Aleksander Balmages esimest korda lääne pinnale. „Hymy' lisab, et kindlasti olid tingimuseks lubadused töötada KGB-le, oli ta ju mitmekordne kuritegija. „Armunud" läksid lahku ametlikult 22. mail 1980. a. Balmages ruttas aga kohe otsima uut naist, peamiselt seepärast, et tööluba hakkas lõppema ja ta afäärid Soomes edenesid pärituules. Järgmiseks naiseks sai Forssa linnas elanud Mervi Javla, kes tõesti armus. Soomlanna õnn kestis pärast laulatamist ainult pool tundi, kuna peigmees kadus äkki, koos laulatustunnistusega, kes teab kuhu. Pulmaeine sõi ta koos tunnistajast prouaga kohalikus restoranis. See välkabielu tühistati Forssa kohtus möödunud aastal, kui „abikaasa" tegi sääred Rootsi.

ÄRITSEMINE KUNSTIGA

Balmagesi tegutsedes Soomes, liitus liigasse Leningradis elunev Tatjana Ryyppö, kes valmistus Soome kolima oma uue soomlasest abikaasa juurde. Ooteajal oli ta töötu ja seda võimalust ei jätnud Balmages kasutamata. Varsti töötas ka Tatjana jõugus ja tema ülesandeks oli osta väärtuslikke kunstiesemeid ning toimetada üle piiri. Balmages korraldas müümise läänes. Ryypöst sai kunstiarmastaja. Naine hakkas käima kunstinäitustel, otsima sünteid kunstnike ja kunstiharrastajatega. Ja nii Leningradis 500 rubla maksnud ikoon müüdi Helsingis 5000 rubla eest.

Muidugi maalidel, ikoonidel jne. oli vaja ehtsustõend ja sellepärast jõuk võttis oma teenistusse Leningradi professori Viktor Kljutsko kui spetsialisti. Et saada professor jõugu liikmeks, hakkas Ryyppö temaga kurameerima hoolimata, et proual ootas värske abikaasa Soomes. Kljutsko abiga ning Balmagesi-Ryyppö rahaga osteti mm. Levitani, Shiskini ja Roerchi maale ja ned toodi salaja Soome Balmagesile.

Siis triio leidis lisaliikme Tallinnast, neiu, kelle moraal nagunii all. Too Marina-nimega naisterahvas töötanud kunagi shokolaadivabrikus ja neli päeva lasteaias koristajana, riigi kulul autokooliski käinud, aga ei tahtnud enam töötada. Turistidele meeldivates restoranides ja kohvikutes peatudes leidis ta uue armastuse Soomest, andis ära nõukogude kodakondsuse ja asus Soome elama. Balmagesi juhtimisel sai Marinast „abielumafia" organiseerija, nagu Ryyppö Leningradis. Oma esimeseks abiliseks Marina hankis Tallinna lihakombinaadist ühe vanema tööjuhi. Nii oli sündinud kolmnurk Helsingi —Tallinn—Leningrad.

BALMAGES — SPIOON?

Et Balmages'il oli mingi ülesanne KGB-lt, näitab asjaolu, et ta Soomes töötas ühes transpordifirmas koos paljude teiste „abielupagulastega". Firma oli spetsialiseerunud pankade ning tööstusasutuste elektroonarvutite lintide (riigi kõige kaitstumate saladuste) transporteerimisse. Ja nii Helsingis, Porthaninkatu 17 B 70 ja 17 C 88 ruumidesse moodustus „Suure Sinksari" juhatusel kummaline kolhoos nn. abielupagulastest. Balmages rääkis teistele, et tal pole vaja tööluba. „Pagulaste" hulgas oli üks nõukogude kodanik, kes ei töötanud oma printsiipide pärast (põhimõtted ei lubanud tal töötamist) ja tolle maksuraamatuga (verokirja) Venemaalt tulnud kuritegijad töötasid vaheldumisi. „Kolhoosi" pearõhk oli siis ikoonite, maalide, vanade rahade ja postmarkide smugeldamine Soome ja siit edasi Kesk-Euroopasse.

„Madame" Ryyppöl oli Leningradis jätkuvalt raha vaja... ja seda saadi väärtuslikke esemeid läänest itta salakaupa vedades: muusikariistu, ehteasju, riideid. Mõnikord naiivsed soome turistid olid neile ka abilisteks teadmata, mida nende viidud pakid sisaldasidki. Ükskord näiteks 300 kuldketti, ilmselt Soomest varastatud. Leningradis need võttis vastu Ryyppö ja viis paki Tallinna, kus andis septembris 1979 edasi 30-aastasele smugeldajale nimega Aleksander Tshistjakov Võidu väljakul. Oma koolituselt too venelane olevat olnud haigla peenmehaanik, aga talle meeldis rohkem lõbusam elu, mis saadaval kohvikus „Pärnu" kui kelner-praktikant. Pakk tehti lahti venelase korteris Akadeemia tänavas ja see olevat olnud nii „hingematev", et Ryyppö tellis kohe endale ihukaitsjaks Kljutshko Leningradist.

„Büsiness" hakka käima: kuldketid müüdi ära hinnaga 150—170 rubla tükk avalikult Ratniku lihakombinaadis, millest sai mõneks ajaks kul. lasepaäri. Kunded tulid sisse küsimata kust esemed pärit, keegi ei imestanud. Neid müüdi isegi Tallinna kaubamaja ees.

Puhaskasum polnud väike, 35 000 rubla, mis on Venemaal väga suur raha. Kõik investeeriti uute maalide ja kunstiesemete ostmiseks.

TOLLIMEES JÕUGU LIIKMEKS

Peamiseks transpordikohaks sai nüüd Tallinn, kus muidugi oli uusi abilisi vaja. Kaubad viidigi Balmagesi vanemate korterisse, et oodata seal piiri ületamist. Samuti palgati jõugu uuteks liikmeteks Tallinna tollis töötav tolliinspektor Valentina Zaharova koos paviljoni reisikohvrite kandja Ivan Barsukoviga. Sügisel 1979. a. läks sealt kaudu Soome muu hulgas 3 Aivazovski maali kokkuväärtusega üle 10 000 rubla, lisaks Levitani, Surikovi, Deliuse jt. töid.

Tallinna kohtuprotsessil Balmagesi ema Jekaterina väitnud, et tema ei teadnud abikaasast rääkimatagi, mitte midagi oma poja mustal turul äritsemisest. Raske uskud, sest oli ju nende korter puupüsti äis kunstiteoseid. Seal liikus muinasjutulisel hulgas rublasid, isale anti 15 000 rubla, et maksta poja võlad ära jne. Poeg olevat muide öelnud, et ta ema Jekaterina oli sõja ajal KGB teenistuses. Leningradi silikaadivabriku töölisest Bystrovist sai jälle uus liige, samuti Hyvinkää linnast pärit soome ärimees, kes laenas Balmagesile ja Marinale raha. Bystrov signeeris väärtusetud maalid meistrite töödeks ja soomlane laenas raha. Ka Bystrov oli abiellunud soomlasega ning kavatses läände siirduda.

RUBLAD SOOMEST VENEMAALE

Pandagu tähele, et läänes pole ametlikult saadaval vene raha, ega ka Soomes. Siit aga siiski suutsid Marina ja Balmages saata N. Liitu 48 630 rubla, kust saadud, pole teada.

N. Liidust hakkas voolama kunstiesemeid Soome ja sealt Londonisse. Telefoni teel Marina teatas Andrei Ratnikule, et pakk saabub teatud päeval, just päeval, mil „juhuslikult" Tallinna tollipaviljonis töötasid Ivan Barsukov ja Valentina Zaharova. Sadamas oli pakki ootamas Ratnik koos Ryyppöga. Raha tuli rohkesti ja nii ostis Balmages oma vanematele osa ühismajast. Ta rääkinud soomlastele, et veel üks tehing ja kolib tagasi Eestisse, sest soomlased olla lollid, ja kui maja saab lõplikult valmis, ostab ta kõik osad endale...

KARISTUSED

Soome ajakiri kirjutab edasi, et „on loomulik, et KGB pole täiesti tainapea. Ja nii Aleksander Balmagesi poolt juhitud „abielumafiale" pandi punkt peale Leningradis ja Tallinnas. Tavakohaselt läks Marina oma reisile Tallinna 19. augustil 1980 ja tagasi ta enam ei tulnud. Leningradis mõisteti Tatjana Ryyppö 5 ja pool aastat ja Viktor Kljutshkö 9 aastat trellide taha. Tallinnas anti Marinale viis ja Aleksander Tshistjakovile kolm aastat laagrit. Ratnik aga sunniti veetma neli aastat kõvendatud distsipliiniga laagris. Süüdimõistetud pidid heastama N. Liidule tehtud majanduslikud kaotused: Marina ja Kljutshko peaaegu 40 000 rubla, Ryyppö ja Ratnik 36 000, Tshistjakov üle 12 000 rubla. On selge et nad tasuvad selle oma tööga laagrites.

KIIRUSEGA SOOMEST ROOTSI

Vahistamiste tõttu N. Liidus, oli lõpp ka Soome osas. Ja nii ruttasidki kõik 15 soomlastega abiellunud nõukogude kodanikku edasi Rootsi.

Soome jätsid „külalised" maha kümnete tuhandete markade väärtuses maksmata telefoniarvesid kõnede eest Tallinna ja Leningradi. Ka Aleksander Balmages asus Stokholmi.

Kalev Estienne noorimate esinemisrühm võimlemisõhtul Minkler auditooriumis. Foto — B. Piirik

„KALEV-ESTIENNE" VÕIMLEJAD ANDSID ÜLEVAATE OMA TÖÖST

28. mai õhtu Seneca College Minkler auditooriumis oli kahtlemata üks meie kehakultuuri kõrgpunkte, kus Kalev Estienne ligi 300 võimlejat esinesid ja andsid ülevaate oma tööst üle 800 pealtvaataja ajale.

Kavas oli 9 osa, kus mitmed erinevad grupid 2 tunni vältel esitasid kõike moodsa rütmilise võimlemise erialasid. Kavas esinesid ka Kalev Estienne eliit- ja võistlusvõimlejad. Üheksa eriesinemise kava oli koostatud ja juhitud Heli Oder'i, Karen Viinamäe, Heli Kivilaht'i, Kai Kääri'd ja Evelyn Koop'i poolt. Nendele lisandus veel noortekoor „Lootus" Reet Lindau juhtimisel ja karaktertantsud Feliks Koop'i juhtimisel. Eliit- ja võistlusvõimlejate kõrval kerkis esile uue tähena Lianne Cook, kes on väga väikse kasvuga, kuid juba 7-me aastane ja võimleb alles teist aastat. Ta on haruldaselt hea muusika kuulmisega ja rütmiliselt väga sujuvate liigutustega.

Kogu see kauni esinemine lõppes võimsa ühisesinemisega sini-must-valgete pallidega, kusjuures tagaplaanil osa võimlejaid esines Kanada lipu värvides pallidega. Kõikidele esinemistele oli pealtvaatajate poolt rohkelt aplause, seda sageli isegi esinemiste keskel. Esinemiste lõppedes Kalev Estienne avaldas tänu mitmetele isikutele erimedalite annetamisega. Ajakirjanduse alal said medalid toimetajad Heino Rebane ja Hannes Oja.

HARALD RAIGNA

TÄNUAVALDUS

„Ehatare" käsitööringi siiras tänu kõigile, kes oma panusega kaasa aitasid meie loterii heaks kordaminekuks 11. mail s.a.

Eriti täname ärisid: Scandinavian Shoppe, J. Ratas Optika & Kellasepääri Broadview Delicatessen ja Gardenia Flowers & Gifts.

Samuti täname Toronto Eesti Invaliidetoetavat Naisringi annetuste eest. Mainimata ei saa jätta ka pr. Idealowisch'i väärtuslikku annetust ja meie kõige virgemat käsitöötegijat pr. Möller'i ja teisi „Ehatare" elanikke, kelle annetusi ja tööd peame väärikalt hindama.

Järgmised loterii võidud on veel välja-võtmata: sinised nr. 97, nr. 09, nr. 49. Kollased nr. 94, nr. 71. Neid saab kätte „Ehatare" käsitööringist pr. Veskoja või pr. Koppel'i käest, tel. 284-0828.

☆

Meil on rõõm teatada, et pühapäeval, 16. mail s.a. külastas „Ehataret" Soome pastor Leslie G. Lurvey 25-liikmelise „Agricolan" laulukooriga, kes on teinud mitmeid kontsert-reise ja oma kõrge laulutasemega väärivad ülimat kiitust.

Avaldan tänu „Ehatare" pere ja juhatuse nimel ilusa teenistuse eest pastor Lurvey'le ja koorile koos nende juhiga.

A. HALJASTE-KOPPEL

VÄÄRTUSLIKUM KINK
MAALIKUNSTNIK
OLAVAL SUMNER
SAARNIIT
STUUDIOST
567 ROEHAMPTON Ave. Toronto. Tel. 488-5895

Jõekääru suvekodu teateid

Laste registreerimine Jõekääru suvekodusse kestab ja esialgu on veel ruumi laste paigutamiseks. Registreerimisi võtab vastu kuni 15. juunini Mai Musta, 449-3838, 23 Ballyronan Rd., Don Mills, Ont. M3B 1V2.

Ettevalmistustööd suvekodu avamiseks on täies hoos. Kutsume kõiki lastevanemaid ja noortesõpru järgnevatele talgupäevadele: laupäeval 19. juunil, laupäeval 26. juunil ja pühapäeval 27. juunil. Talguteks registreerida telefonil Mai Musta 449-3838, Anne Saks 231-3295 või Helgi Sambla 222-1830.

Talguliste kogunemine toimub söögisaali juures kell 9.00 hommikul. Kaasa võtta rehad, labidad, kirved, puutööriistad, töökindad jne. Talgulistele pakutakse kohvi.

TORONTO EESTI
NAISSELTSI JUHATUS

KODUMAALT

NOORED VARUVAD RELVI

Jaanuaris 1982 eksmatrikuleeriti Tartu ülikoolist III kursuse ajaloo üliõpilane Urmas Nagel, kuuleb Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus okupeeritud Eestist. Ülikoolist väljaheitmise põhjusena toodi „õppetöö ebaedukus". Tegelikuks põhjuseks oli Urmas Nageli läbikäimine vabadusvõitlejate ja inimõiguslastega. Tartu julgeolekuorganid nimetavad neid „halbadeks inimesteks", julgemata suhu võtta „dissidendi" nimetust.

☆

L.a. sügisel toimetas KGB juurdlust eesti noortest koosneva „organisatsiooni" osas, mille liikmed olid varustanud end tulirelvadega püstolitest kuulipildujateni. Noori süüdistati mitte ainult tulirelvade vaid ka fashistlike saksa mundrite omamises. Kartes juurdluse käigus läbiotsimist, laskis ennast aastavahetusel maha 18-aastane koolinoor Kalle Aulik. Tema matusest võttis osa kakssada noort.

☆

Eelmiste aastate eeskujul liikus ka 1981. a. jõuluõhtul Tartu kalmistuil hulgaliselt rahvast. Raadi kalmistul asetasid õhtul kella kaheksast alates umbes poolteise tunni jooksul põlevaid küünlaid Eesti Vabadussõja sangari Julius Kuperjanovi kalmule paarsada noort ja vana. Kuperjanovi hauaplats oli lumest puhtaks roogitud ja seal seisatuti küünlaid põlema süüdates lühikest aega. Küünalde süütajaid oli valvamas kümmekond julgeoleku- ja miilitsameest, nende hulgas KGB töötajad kapten Viktor Kozlov ja vanemleitnant Albert Gerold. Valvajad filmisid ja pildistasid hoolega küünalde panejaid. Hiljem hakati peamiselt noori vägivaldselt äraviima. Puuduvad teated vahistamistest.

Ka Pauluse (nüüd Ropka) kalmistul oli küünalde süütajaid eriti Eesti Vabadussõja kangelaste ausamba jalal. Ka seal oli KGB ja miilitsameestest koosnev neljamehe valve, kes küünalde panemisel tahtsid arreteerida inimõiguslast Jaan Vaaderpassi.

Jõulupühapäeval oli eriti Peetri kirik rahvast puupüsti täis. Üldse on silmapaistev noorte suurenev osavõtt jumalateenistustest ja kasvav huvi kiriku vastu. Noored on muutunud tõsisemaks ja aupaklikumaks.

Jõulupühapäeval asetati põlevaid küünlaid ka Miina Härma, Oskar Luigi ja teiste eesti rahvuslike suurkujude haudadele.

EESTLANE HUKKUS TULES

Põhja New Jerseys hukkus tulesurma läbi 56 a. vanune eestlane Feliks Kalju. Majast kus ta elas, nähti väljuvat sultsu. Hoonesse päästetööle läinud istkud, läbides sultsu ja kohati tuld võtnud kohti, leidsid F. Kalju ta voodi kõrvalt põrandalt. Voodimatrats, mis oli mitte tuld võtvast materjalist, oli vaid kohati kõrbenud. F. Kalju, kelle suhtes konstateeriti lämbumissurma, arvati olevat magama jäänud sigaretti sultsetades — millest tekkis tuli ja sellest mürgised gaasid ning sults. Nähtavasti tuli ta veel hetkeks ärkvele kuid ei olnud enam võimeline ennast päästma, kukkudes samas maha.

7 Oakland St., Cliffside Park — kus ta elas juba ligi 30 aastat, võeti ametivõlmude hoole alla ta auto ja vähest vallasvara mis veel tuleõnnetuse läbi kõlvuline oli. Asuti otsima ta omakseid. Viimaseaegselt ta eestlaste ühiskonnas ei liikunud. USA-sse on ta emigreerunud nn. sõdurpoisina ja töötanud pikemat aega puusepana ehitustöödel, olles viimasel ajal tööta.

☆

New Yorgis Bronxi linnaosas elanud Aino Onni-Diamond, olles külastamas oma praeguse abikaasaga Knoxville's, Tennessee osariigis maailmanäitust, surl seal südamerabanduse läbi. Kadunu, kes maeti New Yorgi lähistel asuvale eestlaste kalmistule, oli 73 a. vana ja varemalt abielus olnud Ratsarügemendis ja mujal teeninud kapten H. Onni-Onny'ga, kes oli ka olnud E.V. riigivanema adjutante.

N.Y. MEESKOORI KEVADKONTSERDIL

esines koor 40-liikmelisena E. Veski juhatusel üle 300-pealisele publikule hea eduga. Peasolistiks oli dirigent Neeme Järvi tütar Maarika, kellel tuli aga oma kolm ettenähtud pala mängida flöödil üksi, kuna mingisugusel põhjusel ei jõudnud ameeriklasest klaverisaatja lennuväljalt kontserdi ajaks kohale. Solist esines tublilt, kes omab „perekondlikku" muusikalist talenti, paistes silma tõlgitsemise, hea tooni ja arenenud tehnika poolest. Solist ja koor said lilli, tervitusi ütles naiskoori esinaine L. Keerd. Koori liikmed viibisid hiljem koosviibimisel Eesti Majas.

TEADAANNE KIVIOJALASTELE

Ühing „Kivioja" peakoosolek toimub 19. juunil s.a. kell 2 pl. hr. Meipoomi suvilas. Sellele järgneb samal õhtul jaanituli, kell 8.30 blokk A-1.

Palume kõiki kiviojalasi osa võtta!

JUHATUS

Euroopa kogemustega rätsep õmbleb meestele ja naistele
ÜLIKONNAD — KOSTÜÜMID — MANTLID
kvaliteet materjalid
OLD MILL TAILORS
7 Riverview Gardens (Bloor-Jane Subway Stn.) Toronto, Ont. M6S 4E6
Tel. 416/769-9535
Rudi H. Schneider

Läti äri
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
9 Queen St. E. Toronto (Yonge juures, Simpsoni lähedal). Tel. 368-5011
Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame).
SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA ☆ Kanvaa mitmes värvis ☆ SOODSAD HINNAD.
Avatud: esmasp.—kolmap. 9.30—6, neljap., reedel 9—7, laup. 9.30—5.
Meie teine ärl: 674 Broadview Ave. Toronto — Tel. 469-2005, kell 4—6 pl.

Pakid Balti riikidesse ja Venemaale
Meie saadame riide- ja jalanõupakke kuni 19¾ naela netto. Kõik on täielikult kindlustatud.
Suur valik kaupu meie äris.
Äri lahtioleku ajad: esmaspäevast — laupäevani kl. 9 hom. — kl. 5 pl. KESKNÄDALATEL suletud. Pärast kella 5 kokkuleppel telefoni teel,
BALTIC EXPORTING CO.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2N3 — Tel. 531-3698

KALLIST ABIKAASAT, ISA, VANAISA JA VANAVANAISA

FERDINAND OJAP'IT

sündinud 28. oktoobril 1905 Paldiskis
surnud 23. mail 1982 Victorias

mälestavad valusas leinas

ABIKAASA
tütar JUTA abikaasaga
tütre tütar HELLE abikaasa ja lastega
tütre tütar SIRJE abikaasaga

ARMAST SÕPRA

FERDINAND OJAP'IT

mälestavad leinas

OSKAR ja ALMA HUNT
ARNO ja NORA NAPP
EVALD PAST
HERMAN ja HELLA VAARTNOU

RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MEIE HULGAST

HELENE PEOLAAN

Kurbuses mälestavad sõbrad:

MAIDA ja JAAN KOPPEL
ELLA ja ANDRES MÜRK
MARTHA ja MICHAEL MÄND
ANASTASIA ja FEODOR MIHTLA
LAINE ja RICHARD PAESÜLD
SELMA ja ALEKSANDER PAAT
OLGA ja JOHAN RANDSALU
TOIVO RANDSALU perega
VILMA ja KOSTJA RANNAOJA
EVI ja LEO SAARNOK
FRIDA ja ARTY TENG
ÕIE HEIN
LEILI LAUPMAN
LIISA KANN
AGNES PAAT
ELLEN PIHLAK
CLARA PUUSEPP
ELLEN REMMEL
AUGUST RAUDSIK
SALME VALDEK
IDA ÄGI

Nelipühi koguduse uus kirik Fredericton'is ja selle sisseõnnistamise päeval peetud eestikeelsest jumalateenistusest osavõtjaid.

EESTIKEELNE JUMALATEENISTUS FREDERICTON'I UUES KIRIKUS

Pastor Märt Vähi kogudus ehitas moodsa pühakoja

Nelipühi kogudus Frederictonis, mis enam kui poolsada aastat tagasi alustas jumalateenistustega telgis võis nüüd õnnistada sisse avara moodsa pühakoja, mille püstitamise üks peategureid oli pastor Märt Vähi. Õnnistamine toimus laupäeval, 29. mail ja sama päeva õhtul peeti seal ka eestikeelne jumalateenistus.

Torontost oli ühissõit New Brunswiok'i Eesti Evangeelse Koguduse organiseerimisel ja kohapealt kogunes kaasmaalasi mitmelt poolt. Vajmuliku osa täitsid pastorid Märt Vähi ja Allan Laur. Torontost oli ka solist Raul Pumber. Kiriku ruumes oli avatud Endel Rubergi tööde näitus, kus kunstnik andis seletusi ja näidati filmi temast. Pühapäevasel jumalateenistusel pastor Märt Vähi kõneles Endel Rubergi töödest ja kokkuvõtte tegi pastor Allan Laur.

Kohalik ajaleht „The Daily Gliener" tõi uue pühakoja avamise puhul kirjutisi ja pilte. Märgitakse, et kiriku väärtus on üle 1.600.000 dollari ja see ehitati peamiselt talgutööga. Pastor Märt Vähi ütles, et alates möödunud aasta augustist ta ei võtnud koguduselt palka põhimõttel — ma ei oota midagi teistelt, mida ma ei ole ise valmis tegema. Kirik, mille nimeks on „The Smythe Street Cathedral" on 600 istekohaga, moodsa helisüsteemi ja rohkete kõrvalruumidega. Edaspidi on kavatsus lisada ka võimla. Pastor Vähi kohta lisatakse, et ta elas 7 aastat Euroopas kus smugeldas usulist kirjandust N. Liitu ja Ida-Euroopa riikidesse.

PASTOR MÄRT VÄHI

Shoppers Drug Mart — Morningside Mall
Prescriptions ☆ Patient Record System for Senior Citizen
☆ Kojutoomine
T. GUDOFSKY DRUGS LTD
255 Morningside Ave., West Hill, Ont. M1E 3E6 — TEL. (416) 281-3000

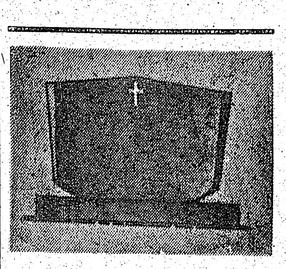

HAUAKIVID

Eesti ettevõte

YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St., Toronto, M4S 2A2
(Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147

KALEVALA

EESTI KEELES

Elias Lönnrot'i koostatud Soome rahva eepos endise Tartu Ülikooli õppejõu dr. fil. August Annist'i tõlkes. Originaaltekst ilmus esmakord. selt Eestis 1939. a. Raamatu uustrükk suures formaadis (8x10 tolli), 388 lhk. Kõvas köites. Hind $53.00.

☆

Voldemar Veedam
LURICH AMEERIKAS
Hind $8.00 (b) 140 lhk.

☆

F. J. OINAS
„KALEVIPOEG KÜTKEIS"
ja muid esseid rahvaluulest, mütoloogiast ja kirjandusest. — Hind $13.00 (bros.).

☆

ANDRES KUNG
„A DREAM OF FREEDOM"
Four decades of national survival versus Russian imperialism in Estonia, Latvia and Lithuania 1940—1980. — Hind $19.40.

Postiga tellides lisandub hindadele saatekulu.

MÜÜGIL
„MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

Ilmunud
AILI HELM
„VÄGIVALLA MAA"
Romaan, 198 lhk. Hind $16.00
Postiga tellides lisandub saatekulu.
müügil „Meie Elu" talituses
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario, M4K 2R6

TÖÖPAKKUMISED

Pensionärile saadaval
PERENAISE KOHT
üksiku vanahärra juures. Palk kokkuleppel. Teated aadressil: Pintman, 325 Southworth St., Welland, Ont. L3B 1Z8

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PEETRI KOGUDUS
817 M. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4P 2L1
Õp. O. Puhm (pikaajalisel puhkusel)
Hooldaja õpetaja Udo Petersoo
Organist dr. Roman Toi

Pühapäeval, 6. juunil kell 11 hom. Usuteadusliku Instituudi AVA-JUMALATEENISTUS, jutlustab prof. dr. A. Võõbus. Laulab noortekoor „Lootus", juhatab Reet Voksepp-Lindau. Tähistatakse Eesti lipu päeva. Kell 3.30 pl. inglisk. LEERILASTE ÕNNISTAMINE, teenib pastor E. Hahn.

Pühapäeval, 13. juunil kell 11 hom. KÜÜDITAMISE JUMALATEENISTUS, teenib pastor U. Petersoo.

Pühapäeval, 20. juunil JUMALATEENISTUS Westminster kalmistul kell 11 hom. ja Mt. Pleasant kalmistul kell 2 pl.

Pastor U. Petersoo KÕNETUNNID tel. 624-6128 esmasp. ja neljap. kl. 7—9. Kantselei tunnid teisip. 6—8 ja neljap. kell 2—4. Kiriku telefon 483-5847.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Laupäeval, 5. juunil kell 6 õ. JUMALATEENISTUS Hamiltonis James St. Baptisti kirikus. Tunnistusi ja lauluettekandeid. Kõneleb jutl. E. Saraoja.

Pühapäeval, 6. juunil kell 11 hom. JUMALATEENISTUS. Kõnelevad A. Ehasoo ja jutl. E. Saraoja. Lauluettekandeid. Issanda surma mälestamine.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Juti. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL

Pühapäeval, 6. juunil kell 10.15 hommikul PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad A. Luup ja V. Krabi. Issanda surma mälestamine. Kell 6 õ. NOORTEÕHTU. Tunnistusi. Muusikat.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
Praost E. Lepik. Tel. 1-519-941-4309
RR 5. Orangeville, Ontario

Pühapäeval, 6. juunil kell 2 pl. LEERILASTE ÕNNISTAMISE JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Armulaud. Teenib ja jutlustab preester E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor G. Raag'i juhatusel. Orelil dr. Roman Toi. Laululehed.

Kõikideks kindlustusteks
H. LATER & CO. LTD
Insurance Brokers
1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 6. juunil LEERILASTE ÕNNISTAMINE kell 11 hom. Solist Irene Loosberg.

Pühapäeval, 13. juunil KÜÜDITATUTE MÄLESTUSJUMALATEENISTUS kell 4 pl.

Pühapäeval, 20. juunil kell 11 hommikul Usuteadusliku Instituudi V õppeaasta PIISKOPLIK LÕPUJUMALATEENISTUS ja 2 instituudi lõpetanud õpetaja ameti kandidaadi Väino Kaldma ja Albert Roosti ordinatsioon. Jutlustab kandidaat Väino Kaldma. Laulab Vana-Andrese koguduse segakoor. Solist Tamara Norheim. Orelil dr. Roman Toi.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Tel. 698-7977 või 766-7853
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough

Surnuaiapüha JUMALATEENISTUS Mt. Pleasanti kalmistul on pühapäeval, 6. juunil kell 11 hom. Koraale saadab G. Iltal orelil. Lahkunute mälestuse jumalateenistus on eestlaste matusepaiga juures

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kell 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Immanuel Kirik
21 Swanwick Ave.
Pastor Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 6. juunil kell 2 pl. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja täiskasvanuile. Kell 3 pl. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulab segakoor Ülo Lindströmi juhatusel. Issanda surma mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 1.30 pl.). Kell 6 õhtul ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kohvilaud.

Kolmapäeval, 9. juunil kell 7 õ. PALVEÕHTU.

OTTAWA EESTI EV. LUTERI USU PAULUSE KOGUDUS
Kirik: King Edwardi ja Wilbrodi tänavate nurgal

JUMALATEENISTUS on laupäeval, 12. juunil kell 4 pl.

SELL

Mäletame Sind
armastusega.

VÄGA AR

A

Aga mele kõik,
kes kartmatu palgega
vaatleme Issanda auhiilg
otsekui peeglis,
muutume samasuguseks
aust ausse nagu
Issanda Vaimust.
II Kor. 3:18

ARMAST

LAHKUS MINU KAUAAE

FRIEDA

MÄLESTAME KURBUSE

HELENE

ABIKAASA HILDA AKA

ALMA

OMA ARMAST VILISTL

ALMA
sündinud 15.
surnud 19.
mälestab

KLUBI LIIGET

ALMA RO
DESLA
mäle
MO

AN

ÕIE HEIN
LEILI LAUPMAN
LIISA KANN
AGNES PAAT
ELLEN PIHLAK
CLARA PUUSEPP
ELLEN REMMEL
AUGUST RAUDSIK
SALME VALDEK
IDA ÄGI

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD

Insurance Brokers

1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS

Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 6. juunil LEERILASTE ÕNNISTAMINE kell 11 hom. Solist Irene Loosberg.

Pühapäeval, 13. juunil KÜÜDITATUTE MÄLESTUSJUMALATEENISTUS kell 4 pl.

Pühapäeval, 20. juunil kell 11 hommikul Usuteadusliku Instituudi V õppeaasta PIISKOPLIK LÕPUJUMALATEENISTUS ja 2 instituudi lõpetanud õpetaja ameti kandidaadi Väino Kaldma ja Albert Roosti ordinatsioon. Jutlustab kandidaat Väino Kaldma. Laulab Vana-Andrese koguduse segakoor. Solist Tamara Norheim. Orelil dr. Roman Toi.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS

Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Tel. 698-7977 või 766-7853
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough

Surnuaiapüha JUMALATEENISTUS Mt. Pleasanti kalmistul on pühapäeval, 6. juunil kell 11 hom. Koraale saadab G. Iltal orelil. Lahkunute mälestuse jumalateenistus on eestlaste matusepaiga juures

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kell 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS

Immanuel Kirik
21 Swanwick Ave.
Pastor Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 6. juunil kell 2 pl. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja täiskasvanuile. Kell 3 pl. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulab segakoor Ülo Lindströmi juhatusel. Issanda surma mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 1.30 pl.). Kell 6 õhtul ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kohvilaud.

Kolmapäeval, 9. juunil kell 7 õ. PALVEÕHTU.

OTTAWA EESTI EV. LUTERI USU PAULUSE KOGUDUS

Kirik: King Edwardi ja Wilbrodi tänavate nurgal

JUMALATEENISTUS on laupäeval, 12. juunil kell 4 pl.

SELLEST ELUST LAHKUNUD ARMAST ÕDE, TÄDI JA SUGULAST

AGNES TIIDUS'T

surnud 20. mail 1982 Stokholmis

mälestavad leinas

VILVE
EGON ja RENATA
JULLA ja
ILME lastega Kanadas
ELSA, HELJE ja ÜLO abikaasadega Eestis
HELGA perekonnaga Rootsis
HILLE USA-s

Mäletame Sind armastusega.

VÄGA ARMAST TÄDIKEST JA VANATÄDI

AGNES FERNANDE TIIDUS'T

sünd. Breiverk
surnud 20. mail 1982 Stokholmis

Aga meie kõik,
kes kartmatu palgega
vaatleme Issanda auhiilgust
otsekui peeglis,
muutume samasuguseks kujuks
aust ausse nagu
Issanda Vaimust.
II Kor. 3:18

meenutavad vaikses tänus

ILME
HILLE
LUCY
STEVE
TOMAS ja
JULIE-ANN

ARMAST EMA JA VANAEMA

ALIDE OJASSON'I

neiuna Mankin
sündinud 7. septembril 1898 Paistus
surnud 21. mail 1982 Uusnas

leinavad

POEG abikaasaga Torontos
TÜTRED ja TÜTRETÜTAR Eestis

LAHKUS MINU KAUAAEGNE KALLIS SÕBER

FRIEDA MAASIK

mälestab leinas

VANDA NIIT

LAHKUS MEIE KAUAAEGNE HEA SÕBER

ELMAR MAGNUS

sündinud 18. septembril 1911 Pärnus
surnud 24. mail 1982 Vancouveris

mälestavad leinas

V. ALASOO abikaasaga
D. HUNTER perekonnaga
R. SAARNAK abikaasaga
R. TOMSON perekonnaga
A. VAHA abikaasaga

MÄLESTAME KURBUSES

HELENE PEOLAAN'T

PAUL LAANVERE perekonnaga
LYDIA LEE perekonnaga

ABIKAASA HILDA AKADEEMILIST TÜTART

ALMA PRINGI'T

mälestab kurbuses

AUGUST RÄTSEP

VAIKSELT LAHKUNUD IGAVESELE UNELE

IDA MARTENS'IT

mälestavad

E. VALLASTE
perekond H. ROONEEM ja
V. ROONEEM

OMA ARMAST VILISTLAST

ALMA PRINGI'T

sündinud 15. veebruaril 1909 Tallinnas
surnud 19. mail 1982 Montrealis

mälestab vaikses leinas

EESTI NAISÜLIÕPILASTE SELTS

ARMAST

IDA MARIA MARTENS'IT

mälestab kurbuses

EHATARE pere

KLUBI LIIGET

ALMA ROSALIE PRINGI DESLAURIERS'IT

mälestab

MONTREALI PENSIONÄRIDE KLUBI

„Meie Elu" talitus otsib

AMETNIKKU

eesti-, inglisekeele ja masinakirja oskus vajalik.
Helistada tel. 466-0951

OTSIMISED

Vend kodumaal otsib

hr. AUGUST LAIKU

Võtta kontakt vennaga kodumaal.

OSTUD

Soovitakse osta
J. KAUP

„Hauatagune Siber"

Kirjad slt. „Siber" või tel. 466-0951

Eesti arst valvekorras

5. ja 6. juunil
dr. A. Mae 493-7291
12. ja 13. juunil
dr. M. Leesment 481-6834
19. ja 20. juunil
dr. J. Marley 921-7777
26. ja 27. juunil
dr. R. Pahapill 921-7777

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

JAN PAUL WALDIN
BA, LL.B
ADVOKAAT — NOTAR
Waldin & de Kenedy
95 Queen St. E., Suite 1409
Tel. 364-6761, 364-6762

Andres Olvet, LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Bigelow, Hendy & Shirer
789 Don Mills, Rd.
Tel. 429-3110, kodus 699-2395

KUULUTUSED
palume tellitusele anda KUNI KL. 8 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepäärl
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis
ja ka igas hinnaklassis
„CONTACT LENSES" soodsate hindadega
Käekellade müük ja parandused kohapeal

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190 • Lic. E1044

ARSTID

Leo Kann, D.C.
CHIROPRACTOR
Tel.: 489-9562
212 Dinnick Cr.
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõusanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
739 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO
POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES: 376 College St., 767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
Balint Book Store ..... 246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen ..... 141 Danforth Ave.

THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 S. Algoma St.

SUDBURY
Wolfe's Bookstore ..... 193—135 Durham St. E.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $34.00, 6 k. $18.00, 3 k. $13.00; USA-sse — 1 a. $37.00, 6 k. $20.00, 3 k. $14.00; Ülemeremaadesse — 1 a. $42.00, 6 k. $21.00, 3 k. $14.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $23.40, 6 k. $11.70. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. $13.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $48.30, 6 k. $24.15.

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada
„MEIE ELU" TALITUS

Tellimiskupong:
Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.
Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).
Nimi: .....
Postiaadress: .....
Kuupäev .....
.....
(Allkiri)

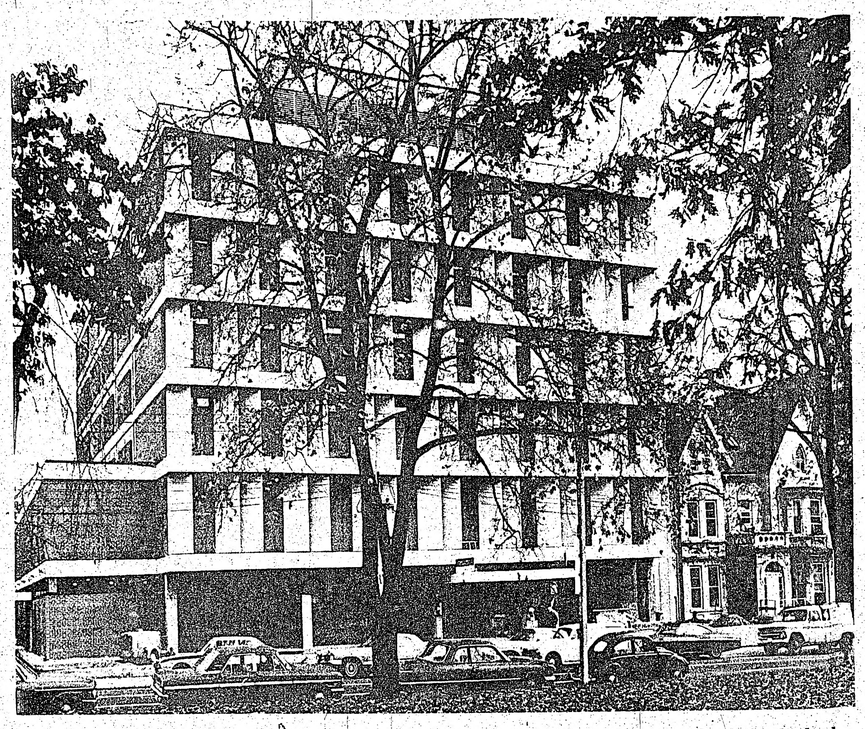

Central Hospital — uus ja vana. Paremal elumaja Sherbourne tänaval, kus asus pimedatekodu, kuni seal pärast ümberehitamist 1957. a. avati erahaigla. Vasakul uus moodne hospital kus patsientideks on peamiselt need, kelle emakeel pole ingliskeel.

HAIGLA KUS KÕNELDAKSE 30 KEELT

Kaks venda, kes sõjakeerises kaotanud omavahelise kontakti, põgenesid eraldi Eestist. Üks läks Rootsi, teine Saksamaale. Kumbki ei teadnud teineteisest kuni üllatuslikult kohtusid Torontos — mele haigla ooteruumis. Seda jutustas „Central Hospitali" üks asutajatest dr. Paul Rekai vesteldes ajakirjanikega haigla 25. aastapäeva tähistamise eel.

Kahe ungari arsti raviasutis nende jaoks, kelle emakeel pole ingliskeel, on ka paljudele eestlastele tuntud. Nüüd, mil keeleoskus suurem ja tõlketeenistused kõigis teistes haiglates, on sõjajärgsete immigrantide hulgas vajadus taolise raviasutise järgi väiksem, kuid uued juurdetulijad Kanadasse täidavad nüüd voodikohad.

„Central Hospitalis" kasutatakse praegu kõige enam portugaali, itaalia, kreeka, hispaania, ungari, hiina, hinda poola, saksa ja ukraina keeli, sageduselt selles järjekorras. Aga vajaduse korral on võimalus kõnelda 30 keelt tõlkide kaasabil.

333 Sherbourne Street asuv moodne haigla kõneleb aga ka dr. Paul ja tema sõrnud venna dr. John Rekai silmapaistvast saavutusest. Tulnud kommunistlikust Ungarist siia maale Pariisi kaudu vaeste immigrantidena 1950 aastal, tegid nad haiglas praktikaaasta, avasid arstikabineti ja hiljem suurte majanduslike raskustega võideldes asutasid väikese 32 voodiga erahaigla. Järgnes laiendamine ja avalike haiglate võrku võtmine, ühiskonna toetus ning uue hoone ehitamine mis avati pidulikult 3. juunil 1970.

Dr. Paul Rekai ütleb, et „Central Hospital" on olnud paljudest rahvustest koosneva Toronto ühiskonna nurgakivi, ammu enne kui mitmekultuurilisuse tunnustamise alused Kanadas ametlikult rakendati.

Abiks perenaisele

EESTIAEGSEID SUPPE

On eestiaegseid toite, mis aastakümnete möödumisega kipuvad ununema, kaovad võõrasse miljöösse, näiteks maitsvad koduskeedetud supid. Need on toidud mis oma mitmekesise koostise tõttu kõige enam vastavad tervislikule alusele rajatud nn. baastoiduainetele — kui nendes vähendada rasva hulka.

Nende valmistamine võtab oma aja, tasub aga vaeva, kui võrrelda nende värsket aroomi, maitset, toitvust ja hinda toidutööstuse suppidega. Kodusuppe võib korraga keeta suuremal hulgal, jagada portsjonitesse ja sügavkülmutada — vaatamata sellele, kas leibkonnas on üks või rohkemal arvul inimesi. Peagu kõikide segasuppide valmistamiseks võib kasutada odavahinnalisi vähese lihaga seakonte, milledest saab üsna rammusa supileeme.

Meil on suppidest suur valik. Talumajapidamises keedeti peale hapukapsa- ja hernesupi sageli ka tangusuppi kaalikatega ja sealihaga, kartulisuppi klimpidega, piima- ja aedviljasupp jne. Meenub, kui Võrumaal ühel kuumal suvipäeval sõin talvsuppi, mis oli keedetud kuivatatud põldubadest ja kerisel küpsetatud suitsusingist. Maitses oivaliselt, rammususele vaatamata, kui serveeriti hästikülma hapukoorega, mis oli riisutud püütpiimalt. Nii on säilunud mälestustes.

Linnakodudes, kus värske loomaliha ja kala oli igapäev kättesaadav, keedeti sageli ka suppe, mis ajaloo vältel olid tulnud üle kaugete piiride. Nende tolleaegseid nimesid meenutades mainiksin Rassolnikut, mis oli supp neerudest ja hapukurgist. Seljankasid mida valmistati mitmeseltsi kaladest või lihast hapukapsa ja seentega. Peedisupi nimi oli Borshtsh, mitte Botsh nagu seda supinime võib lugeda mõnest praegusaja läänemaisest keeduraamatust.

TANGUSUPP KAALIKATE JA SEALIHAGA

300—400 g seakooti või laba panna keema ca 2 lt veega ja odratanguga. Kui tangud ja liha on poolpehmed, lisada soola, sibulat, mõned terad pipart, vürtsi, loorberilehte ja petersellijuurt. Siis 1 porgand ja ca 300 g kaalikat kuubistatult. Lõpuks mõned kartulid, lõigustatult.

Tükeldatud liha tõsta supisse ja hakitud petersellilehti raputada peale.

MULGIKAPSASUPP

Kõik toiduained panna korraga keema — kõige alla 600 g hapukapsast, siis 500 g seakülge, kergeltsoolatud või magedat, 2 sl odratangu, 1 sibul ja valada peale umbes 2 lt külma vett, soola. Keeta nõrgal kuumusel kaanega kaetult umbes 2 tundi. Kui supp on valmis, lisada sellele toorest riivitud porgandit. Supiliha lõigata viiludeks ja serveerida keedetud kartulitega, sinepiga või riivitud mädarõikaga. Ka võib supisse panna liha tükeldatult.

KARTULISUPP KLIMPIDEGA

Keedunõusse panna 600—700 g vähese lihaga seakonte, 1—2 sibulat, loorberlehte, mõned terad vürtsi ja pipart, soola, 1 lõik sellerit ja peale valada 2 lt külma vett. Keeta 45 minutit, leem kurnata läbi sõela ja valada tagasi keedunõusse.

Leemele lisada 1 ribastatud, keskmise suurusega porgand, 4—6 tükeldatud kartulit, keeta pehmeks ja tõsta supikaussi. Kui leem on uuesti hakanud keema, keeta selles klimbid. Supp valada kartulitele.

KLIMBID

50 g pehmet võid hõõruda vahule 1 munarebuga, lisada vahustades ja vaheldumisi 4 sl piima ja ca 1,5 dl jahu, maitsesta soolaga. Taigen hõõruda siledaks. Teelusikas kasta leemesse, siis võtta väikesed klimbid ja asetada keevasse supileemesse. Keeta nõrgal keemisel. Kui klimbid on kerkinud leeme pinnale, keeta neid veel 2—3 minutit.

OASUPP SUITSULIHAGA

Selle supi keetmiseks võib tarvitada ka suitsusingist ülejäänud seakamarat, suitsetatud kooti või seapead.

2,5 dl kuivatatud ja loputatud ube panna keema koos leotamisveega, noaga ülekaabitud suitsuliha kamaraga, sibulaga ja loorberilehega. Kui oad on peagu pehmed, lisada 200—300 g suitsetatud searibi. Suppi keeta veel umbes 30 minutit, liha kuutistada ja lisada supile. Serveerida külma hapukoorega.

ELLEN ROOSME (FPL)

MALE

Toronto Eesti Maleklubi võitis Etobicoke's

Toronto Eesti Maleklubi (T.E.M.) tegi 22. aprillil külaskäigu Etobicoke'i Maleklubisse ja saavutas 2x10 minutilises kiirmale meeskonna võistluses heade tagajärgedega tähtsa võidu.

Eriti rõõmustav oli T.E.M. meeskonna võit just sellepärast, et esimesel klubide vahelisel kohtumisel võitis Etobicoke'i Maleklubi (E.M.K.) (T.E.M. 35 punkti — E.M.K. 46 punkti) ja oli arvata, et tuleb tasavägine turniir. Otsustavaks teguriks osutus see, et T.E.M.'i meeskond on end pidevalt kiirmales treeninud ja kuigi E.M.K.'l on rohkem kõrgema tasemega tippmaletajaid, on meie klubi üldtase sisukam ja ühtlasem.

Mängud toimusid Silverthoni keskkooli söögisaalis, kus oli võimalik kümme malelauda ühte ritta panna, milline moodus võimaldas pealtvaatajate liikumist maletajaid segamata. Turniir oli kümnevooruline ja juba kolmandas voorus saavutas T.E.M.i' meeskond edu. Turniiri lõppedes võitsid eestlased 8 vooru ja E.M.K. 2 vooru. T.E.M. saavutas 62 punkti (100 võimalikust) jättes E.M.K. 38 punktiga kaugele taha. Tuntud Toronto maletaja Rob Morenz oli ainukene maletaja kes võitis kõik vastased saavutades 10 punkti. Järgnev tabel (maletajate järjekord esimeses voorus) annab ülevaate lõpptulemustest kusjuures igal mängijal oli võimalik saavutada kümme punkti. Poole punktiga märgiti viiki mängitud mänge.

T.E.M. meeskond: 1) Jaak Järve 7 p., 2) Andres Loorits 5½, 3) Lembit Joselin 7, 4) Valter Puna 6, 5) Valdeko Pikkand 7, 6) Georg Orgusaar 7½, 7) Toivo Kõhelik 7, 8) Artemi Mustel 4½, 9) Peter Smeelen 7, 10) Enno Türner 3½. Kokku 62 p.

E.M.K. meskond: 1) Rob Morenz 10 p., 2) Ivan Tewtuschenko 1½, 3) Joseph Mohr 5, 4) Al Pich 2, 5) Rob. Beckman 5½, 6) Pino Verde 7, 7) Peter Kiskis ½, 8) Gart Haines —, 9) Joe Ratuszny 3, 10) L. Shugan 3½. Kokku 38 p.

Aeg

KUHU MINNA?

☆ **Laup., 29. mai kuni 17. juuni Helga Roht Poznanski tööde näitus Bau-XI gallerys, 340 Dundas St. W.**

☆ **Laup., 5. juunil Hamiltonis James St. Baptisti kirikus vaimulikkude laulude ja sõna õhtu algusega kl. 6 õ.**

☆ **Esmasp., 7. ja teisip., 8. juunil võrkpallimängud soome Politsei Palliklubi ja York Yeomen ning Scarboro Satellites vahel. York University Tait McKenzie Bldg., algus mõlemil päevil kl. 7.30 õ.**

☆ **Laup., 12. juunil võimlemisõhtu Gymnastrada '82 Etobicoke Olympium'is, 590 Rathburn Rd. algusega kl. 7 õ.**

☆ **Pühap., 13. juunil New Horizon 10-da aastapäeva tähistamine Eesti Majas algusega kl. 1.30 p.**

☆ **Esmasp., 14. juunil küüditamise 41. aastapäeva mälestusaktus St. Paul's Anglican kirikus, 227 Bloor St. E. algusega kl. 8 õ.**

☆ **Neljap., 17.—20. juuni Tallinn Festival Eesti Majas.**

☆ **Pühap., 15.—22. augustil „Seitse Kunsti" Seedriorul.**

Vestlus Rosalynn Carteriga Eesti Kooli väravas

STOKHOLM (EPL) — Vahejuhtum „rahvusvahelisel pinnal" juhatas siin sisse Eesti Kooli emadepäeva tähistamise.

Kokkusattuvus tahtis, et samal ajal kui ettevalmistused aktuseks olid käimas ja emad hakkasid kogunema kooli õuele, oli ka USA ekspresident Jimmy Carter abikaasa Rosalynniga jalutuskäigul saatjatega vanalinnas asjatundliku giidi juhtimisel.

Eesti Kooli värava juures Tyska Brunnsplanil märkis viimane, et siin asub Stokholmi eesti kool, mispeale Rosalynn Carter märgatavalt huvitus ja tähendas, et ta vend on abielus eestlannaga.

Samas värava juures juhtus seisma eesti kooli rootsi keele õpetaja Arne Broberg koos Stokholmi Vaba Eesti lähiraadio juhataja Kalvin Ringiga, kes oli teel aktust salvestama. Viimane, kuuldes Rosalynn Carteri märkust, ruttas end tutvustama kui tema vennanaise (neiuna Aino Palitka) lähedast sugulast — viimase vanaema ja tema vanaisa olid õde ja vend, kes sündisid Pärnumaal Kastna külas Kolgi talus.

— Teie olete siis Aino sugulane Rootsis, kellest juttu on olnud, ütles Rosalynn Carter ja lubas Kalvin Ringi tervitused edasi anda...

Emil Eerme eksliibrised näitusel

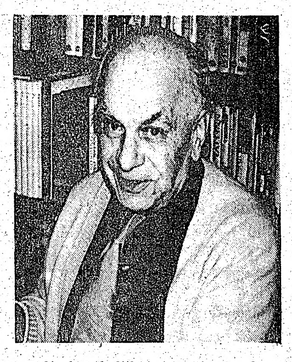

Paljude eksliibriste näituste kaudu on tutvustatud eksliibrist. „Handwrites Guild of Toronto" liikmeile ja kaasa toodud külalistele toimus eksliibriste näitus koos loenguga. Näitusel esitas E. Eerme oma kogust näidetena 10 maa eksliibriseid. Okupeeritud Eesti osas oli esitatud Villu Soots, P. Reeveer ja vabast maailmast J. Saarniit.

Esitatud olid ka originaal lõikeplokid, kanada tuntud isikute eksliibriseid ja A. Düreri kümme eksliibrist (kahjuks mitte originaaltrükid).

„Mirror" 5. mai numbris toodi jutuajamine E. Eermega. E. Eerme kogu on üks suuremaid Põhja-Ameerika mandril ning haarab vast 18.000 eksliibrist, kuigi selle omanik neid lugenud ei ole, kuid riiulite üldpikkus on enam ku 7x14 jalga. Märgitakse tuntud kanadlaste Lady Eatoni, Vincent Massey j.t.

☆ America Society of Bookplate Collectors and Designers'i kevadnumbris on toodud kaks Eestis Silvia Väljali poolt kujundatud eksliibrist, mis kuuluvad E. Eerme ja ta tütre Lindale, märkides E. Eerme kuuluvust Eesti Kunstide Keskuse liikmeskonda ja tema teisi huvialasid.

Viirlaidi kuues kogu

Autori 60. sünnipäevaks ilmus Lundis Eesti Kirjanike Kooperatiivi kirjastusel Arved Viirlaidi 6. luuletuskogu „Igaviku silmapilgutus". Oma maine kaudu romaanikirjanikuna on autor teatud määral varjutanud iseennast luuletajana. Viimasena on ta tehnika aga moodsam ja see ilmneb eriti uues luuletuskogus, mis on täielikult modernisti oma. Kogu on jagatud nelja tsüklisse 110-nel leheküljel. Tsüklid kannavad pealkirju: „Putkepoiss", „Kiri liival", „Kirjad tulpadel", „Ajaloo maanteeäärsed" ja „Mõtlikke, ütlikke, uitlikke". Huvitavaks detailiks on, et kõik luuletused on dateeritud ning tsüklite teemaatikast sõltuvalt ei ole tegemist kronoloogilise järjekorraga, vaid mõnigi hilisem luuletus on siirdunud varasemate vahele. Niiviisi on autori teemade juurde tagasitulek huvitavaks vaatlusobjektiks. Uues kogus võib niiviisi kogeda filosoofiliselt lainetavat mustripilti.

Pedestri Jaan

KULTUURIKAITSE QUEBEC'IS

Et rahvas on keele ja kultuuri olemasolu aluseks, see on nii enesestmõistetav, et see ei vaja enam mingit targutamist, sest kui pole rahvast, siis pole ka ei keelt ega kultuuri.

Mis puutub Quebec'isse, siis polnud rahvuse olemasolu seal mingiks probleemiks nii kaua, kuni Quebec'i oma käsi seal väsimatult hälli kiigutas. Niipea aga kui quebec'lased avastasid, et põrgu lagi nende jalgeall sisse ei varisenud selle patu pärast, et nad enam oma tõu järelkasvu eest hoolt ei kanna, jäid hällid nende lastetoas koguma tolmu ja ämblikuvõrke, tagajärjega, et kunagine nr. 1 provints rahvastiku iibe poolest jäi provintsiks nr. 1 iibe madaluse poolest.

Quebeci riigiisad olid nobedad sellele hädaohule vastuabinõu otsima. Miks mitte hõivata teiste rahvuste lapsi puudujäägi katteks! On ju see komme sama vana kui inimsugu ja üks selline juhus on isegi dokumenteeritud Vanas Testamendis, kus kaks naist olid kuningas Saalomoni juures õigust nõudmas. (1 Kuningate r. 3—16). Tänu Saalomoni tarkusele ei õnnestunud lohakal emal, kes omaenese lapse surnuks maganud, võõrast last omale saada. Quebec'i kultuuriministri meetodid võõraste lastega prantslaste hõrenevate ridade täitmseks olid palju rohkem rafineeritud. Ta oskas ära näha, kuidas protsessivad naised Saalomoni bluffimise liinile läksid. Õige ema oli kohe nõus last ära andma, kui see ainult pääseks mõõga eest ja petis ema nõustus lapse poolitamisega (kui pole mul, siis ärgu olgu ka sul) selle asemel, et õigel ajal oma suu kinni pidada ja laps kohe ära napsata kui õige ema meeleheitel oma poisi ära oli lubanud. Aga mis seal imestada — kultuuriministril oli Ph.D. teaduslik kraad ja naistel seevastu elukutse, mille pidamiseks tarvisminevast tarkusest võiks ehk kasu olla küll tänapäeva poliitiliste tehingute juures, kuid mitte Saalomoni kohtujärje ees. Quebec'i võimukandjad viisidki läbi selle, mis nurjatul Iisraeli naisel ei õnnestunud ja viskasid uusquebec'laste lapsed kõigest vastusiplemisest hoolimata värskeltpruulitud quebec'i kultuuri kobrutavasse ühisvanni, kune Ottawa saalomonid teesklesid, nagu ei näeks nad, mis Quebec'is aset leiab.

Uusquebec'lastelt hõivatud lastest üksi ei piisanud aga prantsluse säilitamiseks ja sellepärast avas külalislahke Quebec oma uksed ka neile, kellel juba mitmendat generatsiooni oma emakeele säilitamise alal nii kui nii midagi enam kaotada polnud. Ja nii nagu muiste Ameerika orjusest ärakaranud mustad leidsid tööd Kanada põldudel ja söekaevandustes, nii on nende prantsuskeelt kõnelevad hõimud endistest Prantsusmaa kolooniatest teretulnud partneriteks ärganud Quebeci kultuuripõllul ja vaimuvara kaevandustes.

Olles nii kindlustanud Quebec'i kultuurikandjate järelkasvu jäi valitslusel üle veel ainult vanade põikpäiste mitteprantslaste taltsutamine, kes kuidagi ei taibanud, milline vägitegu on sündida prantslaseks. Ja nagu vanemail tuleb sundida oma lapsi lääget kalamaksaõli neelama, tahtku nad seda või mitte, nii oli see ka Quebec'i valitsuse püha kohustus sisendada oma kodanikesse puhitud Quebec'i kultuuri — maksku mis maksab. Selleks tuli Quebec'i klassivaba ühiskond vabastada alamkihtidele omastest tunnustest. Maha plakatid „Men" ja „Ladies" prantsuskeelsete „Hommes" ja „Dames" kõrvalt! Kadu vanadele liiklusmärkidele, teeviitadele, reklaamplakatitele, poesiltidele jne! Asemele tuliuued prantsuskeelsed. Muudatuste elluviimiseks tuli suurendada riigiteenijate väge, millise sammu õnnisturikkaks kaasnähteks oli tööpuudu se leevendamine, sest paljud neist, kes tööta töölistena oleksid ringi hulkunud, kuna üksi töö nende jaoks küllalt hea polnud, pandi ringi hulkuma ja valvama, et riiklikud reformid ellu viidud oleksid. Nagu näiteks, kas sõna „sandwich" söökla toidusedelil on kirjutatud prantsuse või inglise kombel. Või kas „hot dog" on juba asendatud „chien chaud"'iga jne.

Palju on juba korda saadetud kultuuri säilitamise alal, kuid palju ootab veel tegemist. Kasvõi näiteks hauaplaatide ja nimetahvlite prantsustamine kalmistuil.

Andmed puuduvad, kuipalju tõsiquebec'lasi kannatab kroonilise nohu all selle tagajärjel, et nende rahvuslik iseteadvus keelab neil tähte „C" dushshikraanil tõlgitseda kuidagi teisiti, kui „chaud", mis prantsuse keeles teatavasti tähendab „kuum".

Kui visa hingega on inglise umbrohi Quebeci kultuuripeenral, tuli ilmsiks O.L.F.'i haarangul äridesse, kus keelepolitseinikud tohutu hulga mänguasju läbi sorisid. Arvesse võttes nüüdisaja mehaniseeritud lelude keerukust on selle salajase operatsiooni ulatus võrreldav ainult vast Augeias'e talli puhastamisega Heraklese poolt. Juba üsknes kõnelevad nukud ja häälitsevad loomad võivad kergesti olla aegsütikuga pommideks, mis eneses varjavad solvavaid tegusid Quebec'i kultuuri vastu. Lisaks usinusele ja kohusetruudusele peavad keelepolitseinikud olema õnnistatud ka heade kõrvadega, sest prantsuse kassid, koerad, lehmad ja põrsad häälitsevad ju sootuks teisiti, kui anglosaksi omad.

Haarangul selgus, et tervelt 81 liiki mänguasju olid vastuolus seadusega. Suurim seaduserikkuja oli muidugi põline inglise kants, T. Eaton 23-e eksimusega. Järgnesid Miracle Mart 15-e üleastumisega, Ogilvy 14-ega, Sears ja Woolworth kumbki 9-ga ja The Bay ja Simpson kumbki 7-ega.

Jääb ainult loota, et eksijad oma teenitud karistuse saavad Quebec'i elamise, kasvamise ja õitsemise nimel. Ja ükskord tuleb päev, kus Quebec puhtana, nagu valge liilia keset anglosaksi ohakapõldu omaenese kultuuri väetisehunniku otsas õitseb, nii vabana võõraist pahedest, et isegi „hold uppe" ainult prantsuse keeles tehakse.

Tänu tänaste kultuurikaitsjate sangaritegudele võib homme iga puhastverd quebec'lane, sõltumata vanusest, soost või nahavärvusest, kartmata ükskõik millise nuku kõhu peale näpuga vajutada kindlas teadmises, et sealt mingi „I love you", ega mõni muu taoline riigivastane ingliskeelne lause kuuldavale ei tule.

MÕTTESÄHVATUSI

Isikutel, kes iseendasse armunud, pole rivaali karta.

☆

Ajalugu on inimkonna karistusregister.

☆

Kui inimene oma lubadusi kordab, siis on ta otsustanud neid murda.

☆

Ütlemata jäetud sõna pole veel kedagi kahjustanud.

☆

Starletid on noored daamid, kes ei jõua endile riideid osta.

★

Hispaanias asutati loomakaitseselts. Algkapitali saamiseks korraldati suurem härjavõitlus.

★

Külalistoa mugav sisseseade on kahjulik. Toa peab nii sisustama, et külalised sama heameelega lähevad kui tulevad.

☆

Mõned naised on oma scovide täideminekus nii veendunud, et nad kirjutavad selle juba nädal varem oma päevikusse.

Kogunud NIHITS

VÕRULASED KOGUNEVAD SUVEPÄEVALE

Võrulased kogunevad Suvepäevaks „Kiviojale", et tähistada jaanipäeva ja elustada vanu rahvakombeid, süvendada sõprussidemeid ja sõlmida uusi sõprusi. Kogunemine toimub 19. juunil kl. 12.00. Võrulaste tuntud „Piibarikuur" hoolitseb muusika eest ja vast ehk kandlemeeski istub mättale mängima. Kõhutäie eest hoolitsevad perenaised kuid „joodava" (peale kohvi) peaks iga-üks ise kaasa võtma.

NALJAD

„Mis oli vanade roomlaste suurimaks saavutuseks?" küsib õpetaja.

Terane Matvei:

„Nad valdasid kõik vabalt ladina keelt."

☆

Tshehh läheb Prahas nõukogude komandantuuri ja teatab:

„Kaks shveitslast röövisid mult vene uuri."

„Moment", ütleb korrapidaja. „Teie tahate öelda, et kaks vene sõdurit röövisid teilt shveitsi uuri."

„Seda pole mina öelnud, vaid teie."